

Sprawozdanie z działalności

Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Białymstoku

za 2022 rok

SPIS TREŚCI

DANE LICZBOWE DOTYCZĄCE DECYZJI WYDANYCH W 2022 ROKU	4
I. POMOC SPOŁECZNA DLA OSÓB I RODZIN W TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ.....	4
1. Przyczyny korzystania z pomocy społecznej	5
2. Świadczenia z pomocy społecznej	6
2.1. Zadania własne gminy.....	6
2.1.1. Świadczenia pieniężne	6
2.1.2. Składki na ubezpieczenie zdrowotne	6
2.1.4. Zapewnienie posiłku i pomoc w zakresie dożywiania	6
2.1.5. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze.....	9
2.1.6. Sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym	9
2.1.7. Gminne programy osłonowe.....	9
2.1.8. Praca socjalna	10
2.2. Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej realizowane przez gminę	11
2.2.1. Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	11
2.3. Zadania własne powiatu	11
2.3.1. Poradnictwo specjalistyczne	11
2.3.2. Domy pomocy społecznej.....	12
2.3.3. Osoby usamodzielniane na podstawie ustawy o pomocy społecznej.....	13
2.3.4. Mieszkania chronione treningowe	13
2.3.5. Ośrodek Interwencji Kryzysowej	13
2.4. Pomoc cudzoziemcom	15
II. AKTYWIZACJA I REINTEGRACJA OSÓB I RODZIN W CELU ŻYCIOWEGO	
USAMODZIELNIENIA.....	17
1. Pomoc osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym.....	17
2. Pomoc osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością	18
3. Pomoc osobom i rodzinom, w których występuje uzależnienie od alkoholu	19
4. Pomoc osobom potrzebującym wsparcia ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność	20
5. Pomoc osobom starszym i samotnym	21
6. Pomoc rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze	22
7. Pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	22
III. POMOC OSOBOM DOZNAJĄCYM PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OSOBOM STOSUJĄCYM PRZEMOC	23
IV. WSPIERANIE RODZINY I SYSTEM PIECZY ZASTĘPCZEJ.....	24
1. Wsparcie rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.....	24
2. Rodziny zastępcze	25
3. Usamodzielnianie wychowanków	27
4. Instytucjonalna piecza zastępcza	28
5. Zadanie realizowane przez MOPR w Białymstoku jako organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.....	28
V. ŚWIADCZENIA OPIEKI ZDROWOTNEJ FINANSOWANE ZE ŚRODKÓW PUBLICZNYCH.....	31
VI. REHABILITACJA SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	32
VII. ŚWIADCZENIA RODZINNE, POMOC Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO, ŚWIADCZENIE WYCHOWAWCZE, DODATKI MIESZKANIOWE, INNE DODATKI	34
1. Świadczenia rodzinne.....	34
2. Świadczenie wychowawcze – Program „Rodzina 500+”	35
3. Świadczenie „Dobry Start”.....	35
4. Fundusz alimentacyjny i dłużnicy alimentacyjni.....	35
4.1. Fundusz alimentacyjny.....	35
4.2. Dłużnicy alimentacyjni	35
5. Dodatki mieszkaniowe	36
6. Dodatki energetyczne	36
7. Program osłonowy.....	37
8. Dodatek węglowy.....	37
9. Dodatki dla gospodarstw domowych	37
10. Dodatek osłonowy	37
VIII. POMOC MATERIALNA O CHARAKTERZE SOCJALNYM	38
IX. ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE DLA POSIADACZY KARTY POLAKA.....	38
X. ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE NA PODSTAWIE USTAWY O REPATRIACJI	39
XI. WSPARCIE ZE WZGLĘDU NA STAN EPIDEMII / ZAGROŻENIA EPIDEMICZNEGO	39
XII. WSPÓŁPRACA MOPR Z INNYMI PODMIOTAMI	40
XIII. KADRA MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY RODZINIE W BIAŁYMSTOKU	40
XIV. PRZEPISY PRAWNE	42
XV. INFORMACJA O REALIZACJI PROGRAMU POMOCY SPOŁECZNEJ NA LATA 2021-2024.....	43

Wstęp

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej wykonującą w Mieście Białystok zadania własne gminy i powiatu oraz zadania zlecone z zakresu administracji rządowej realizowane przez gminę i powiat, a także zadania z zakresu administracji rządowej. W myśl art. 110 ust. 9 i art. 112 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej kierownik ośrodka pomocy społecznej/kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie składa odpowiednio radzie gminy/radzie powiatu coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka.

MOPR realizuje zadania pomocy społecznej, jak również szeroko rozumianej polityki społecznej, w szczególności z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, świadczeń rodzinnych, pomocy osobom uprawnionym do alimentów, rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Ośrodek realizuje również zadanie własne gminy wynikające z ustawy o systemie oświaty związane z udzielaniem uczniom pomocy materialnej o charakterze socjalnym.

Działania realizowane przez MOPR w 2022 r. były zgodne z założeniami Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Białegostoku na lata 2021-2030 i Programem Pomocy Społecznej Miasta Białegostoku na lata 2021-2024.

Główne cele realizowane przez Ośrodek to:

1. pomoc w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka,
2. pomoc w doprowadzaniu do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem,
3. umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia,
4. wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacja pieczy zastępczej.

Do zadań MOPR należy między innymi:

- 1) analiza i ocena zjawisk rodzących potrzebę świadczenia pomocy społecznej,
- 2) przyznawanie i wypłacanie świadczeń przewidzianych ustawą o pomocy społecznej,
- 3) praca socjalna, rozumiana jako działalność zawodowa, skierowana na pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi,
- 4) pobudzanie do aktywnego udziału w rozwiązywaniu trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej oraz aktywizowanie różnych środowisk do podejmowania działań samopomocowych, budowanie lokalnego systemu wsparcia,
- 5) koordynacja realizacji miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych,
- 6) opracowywanie i realizacja projektów miejskich programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych,
- 7) dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych pomocy na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie określonym ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- 8) praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz pełnienie funkcji organizatora rodzinnej pieczy zastępczej,
- 9) zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka i placówkach opiekuńczo-wychowawczych,
- 10) pomoc osobom usamodzielnianym,
- 11) nadzór nad działalnością domów pomocy społecznej oraz prowadzenie postępowania i wydawanie decyzji w zakresie kierowania i umieszczania osób w domach pomocy społecznej,
- 12) prowadzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej oraz Specjalistycznego Poradnictwa Socjalnego i Rodzinnego,
- 13) obsługa organizacyjno-techniczna zespołu interdyscyplinarnego,
- 14) realizacja zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych,
- 15) realizacja zadań wynikających z ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej, przyznawanie i wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- 16) realizacja zadań wynikających z ustawy o dodatkach mieszkaniowych,
- 17) przyznawanie i wypłacanie zryczałtowanego dodatku energetycznego i osłonowego,

- 18) realizacja zadań wynikających z ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych związanych z potwierdzaniem prawa do korzystania z tych świadczeń,
- 19) współdziałanie z placówkami pomocy społecznej, organem sprawującym nadzór pedagogiczny, instytucjami, stowarzyszeniami, pracodawcami oraz osobami fizycznymi i prawnymi celu realizacji zadań pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych.

Dane liczbowe dotyczące decyzji wydanych w 2022 roku

Ośrodek w 2022 r. wydał 84 112 decyzji administracyjnych w sprawach:

- świadczeń z pomocy społecznej – 51 607 (61,3%),
- świadczeń rodzinnych – 14 104 (16,8%),
- dodatków mieszkaniowych – 8 133 (9,7%),
- opieki nad dzieckiem w pieczy zastępczej – 2 659 (3,2%),
- dłużników alimentacyjnych i funduszu alimentacyjnego – 1 817 (2,2%),
- zryczałtowanego dodatku węglowego, osłonowego, dodatku węglowego, ciepłowniczego i elektrycznego – 3 189 (3,8%),
- pobytu w domu pomocy społecznej – 1 787 (2,1%),
- uprawnienia do świadczeń opieki zdrowotnej – 313 (0,4%),
- świadczenia wychowawczego – 462 (0,5%),
- jednorazowe świadczenie pieniężne obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa – 41 (0,04 %).

Od decyzji wydanych przez MOPR wpłynęło 686 odwołań (wniesiono je od 0,8% decyzji).

Ponadto wydano:

1. 32 388 informacji przyznających:
  - dodatek osłonowy – 25 245 (77,9%),
  - dodatek węglowy – 4 786 (14,8%),
  - dodatek dla gospodarstw domowych – 2 090 (6,5%),
  - świadczenie wychowawcze – 198 (0,6%),
  - dodatek elektryczny – 69 (0,2%);
2. 6 155 informacji przyznających pomoc obywatelom Ukrainy:
  - świadczenie pieniężne z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia – 3 417 (55,5%),
  - jednorazowe świadczenie – 2 738 (44,5%).

I. POMOC SPOŁECZNA DLA OSÓB I RODZIN W TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie pomoc społeczną dla mieszkańców Białegostoku organizuje we współpracy z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, mimo uprzedniego wykorzystania własnych uprawnień, zasobów i możliwości. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest także podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Rodzaj, forma i rozmiar świadczeń powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających przyznanie pomocy, a potrzeby uwzględnione, jeśli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach, w tym finansowych, pomocy społecznej. Przyznawanie świadczeń z pomocy społecznej nie jest bezwarunkowe, bowiem zgodnie z zapisami ustawy, osoby i rodziny obejmowane wsparciem mają obowiązek współdziałania w rozwiązywaniu swojej trudnej sytuacji życiowej. Oznacza to, że w realizacji zadań pomocy społecznej należy kierować się zasadą pomocniczości i partycypacji. W oparciu o te wyznaczniki podmioty polityki społecznej wkraczają z pomocą wówczas, gdy mimo zaangażowania osób i rodzin w poprawę własnej sytuacji życiowej, samodzielne rozwiązanie problemów życiowych nie jest możliwe.

W 2022 r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku objął różnego rodzaju wsparciem w ramach pomocy społecznej około 3,1% mieszkańców miasta Białegostoku.

Tabela Nr 1. Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej przyznanych decyzją w stosunku do liczby mieszkańców miasta Białegostoku

Liczba mieszkańców Białegostoku (zameldowanych na pobyt stały i czasowy - stan na 31.12.2022 r.*)	Liczba osób/rodzin	Liczba osób w rodzinach	% mieszkańców Białegostoku objętych pomocą
273 268	6 122	8 585	3,1

* źródło: Rejestr mieszkańców miasta Białegostoku, Urząd Miejski w Białymstoku, Departament Obsługi Mieszkańców

Tabela Nr 1 zawiera dane dotyczące ogólnej liczby osób i rodzin przebywających w środowisku (oraz osób w tych rodzinach), którym MOPR w 2022 r. udzielił wsparcia w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej. W ramach ustawy o pomocy społecznej, oprócz pomocy świadczonej w środowisku, Ośrodek realizował zadanie zapewnienia opieki całodobowej w domach pomocy społecznej (umieszczono w nich 164 osoby, a z pobytu łącznie korzystało 965 osób) oraz zadania z zakresu usamodzielnienia wychowanków (15 osób).

1. Przyczyny korzystania z pomocy społecznej

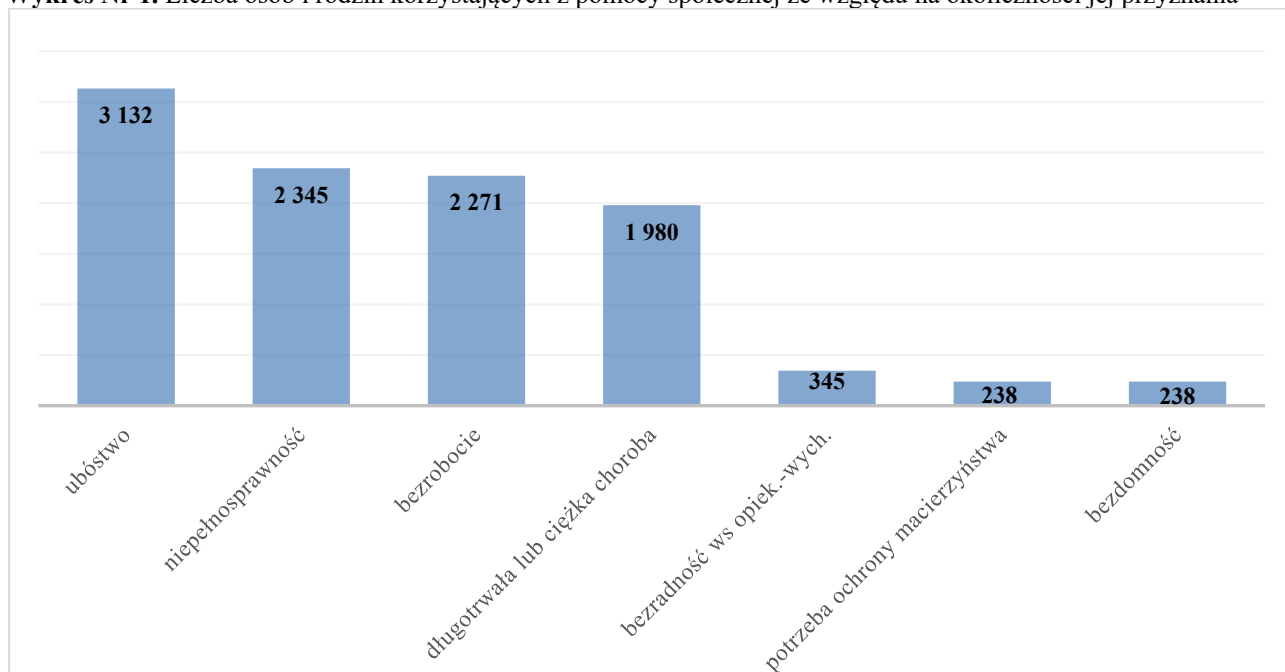
Ustawowe regulacje dotyczące świadczeń z pomocy społecznej nadają im charakter obowiązkowy bądź fakultatywny. Rodzaj, forma i rozmiar przyznawanych świadczeń zależą od indywidualnej sytuacji osoby lub rodziny ubiegającej się o wsparcie, okoliczności uzasadniających potrzebę udzielenia pomocy, liczby osób i rodzin potrzebujących pomocy oraz możliwości finansowych Ośrodka.

W 2022 r. prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługiwało osobom i rodzinom, których dochód (netto) nie przekraczał kryterium dochodowego wynoszącego:

- dla osoby samotnie gospodarującej – 776 zł,
- na osobę w rodzinie – 600 zł,

przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednej z przesłanek wymienionych w art. 7 pkt 1-15 ustawy o pomocy społecznej, np. bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, alkoholizmu, bezdomności.

Wykres Nr 1. Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej ze względu na okoliczności jej przyznania

Tabela Nr 2. Przesłanki przyznania pomocy

Trudna sytuacja życiowa	Liczba osób/rodzin	Liczba osób w rodzinie
Ubóstwo	3 132	5 109
Sieroctwo	2	6
Bezdomność	238	239
Potrzeba ochrony macierzyństwa	238	1 167
w tym: wielodzietność	150	849

Bezrobocie	2 271	4 593
Niepełnosprawność	2 345	3 294
Długotrwała lub ciężka choroba	1 980	2 824
Przemoc w rodzinie	31	96
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego - ogółem, w tym:	345	1 182
rodziny niepełne	174	564
rodziny wielodzietne	88	490
Alkoholizm	211	317
Narkomania	23	37
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	88	132
Trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w RP status uchodźcy, ochronę uzupełniającą, zezwolenie na pobyt czasowy	91	205
Zdarzenie losowe	7	14

Najczęstszą przyczyną korzystania z pomocy społecznej było ubóstwo, niepełnosprawność, bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba, natomiast marginalnymi - sieroctwo i zdarzenia losowe.

2. Świadczenia z pomocy społecznej

MOPR w Białymstoku przyznał w drodze decyzji administracyjnej (w ramach zadań z zakresu pomocy społecznej) świadczenia 6 122 osobom i rodzinom (w rodzinach tych było 8 585 osób). W sprawie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych wydano 51 607 decyzji, w tym: 47 523 – przyznające, 511 – odmownych, 743 umarzających postępowanie oraz 2 830 innych decyzji tj. zmieniających, wstrzymujących, uchylających, wygaszenia i stwierdzające niezależnie pobrane świadczenia (statystyka nie obejmuje pobytu i usług w domu pomocy społecznej oraz usamodzielnienia wychowanków).

2.1. Zadania własne gminy

2.1.1. Świadczenia pieniężne

Tabela Nr 3. Świadczenia realizowane w ramach zadań własnych gminy

Forma pomocy	Liczba osób/rodzin	Liczba osób w rodzinach	Kwota świadczeń (w zł)
Zasiłki stałe	1 310	1 481	8 089 824
Zasiłki okresowe	3 128	5 661	6 445 291
Zasiłki celowe ogółem (bez rządowego programu dożywiania), w tym:	3 594	6 211	4 022 566
zasiłki specjalne celowe	464	645	326 900
na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	7	14	16 500

2.1.2. Składki na ubezpieczenie zdrowotne

Tabela Nr 4. Składki na ubezpieczenie zdrowotne – zadanie własne gminy

Formy pomocy – zadania własne gminy	Liczba osób, za które opłacano składkę	Kwota świadczeń (w zł)
Opłata składki za osoby: pobierające zasiłek stały, realizujące kontrakt socjalny, objęte indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego w CIS	1 138	656 239

2.1.4. Zapewnienie posiłku i pomoc w zakresie dożywiania

W 2022 r. zapewnienie posiłku realizowano głównie w oparciu o Program przyjęty Uchwałą Nr 140 z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023. W oparciu o Program możliwe było udzielanie wsparcia w formie posiłku oraz zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności.

W ramach Programu pomocą w formie dożywiania objęto 6 721 osób. Łączna kwota wydatkowana przez MOPR na pomoc w formie dożywiania na posiłki i zasiłki celowe w ramach Programu wyniosła 5 697 895 zł (środki

własne w kwocie 1 152 280 zł stanowiły 20,2% całości kosztów Programu, dotacja celowa z budżetu państwa w kwocie 4 545 615 zł – 79,8%).

Środkami finansowymi na dożywianie dysponował również Dzienny Dom Pomocy Społecznej w Białymstoku, który na podstawie wydanych przez MOPR decyzji o przyznaniu osobom dorosłym posiłków, realizował dożywianie. Wydatki Dziennego Domu na realizację dożywiania w 2022 r. wyniosły 760 506 zł, z tego w ramach Programu - 353 414 zł (w tym koszt dowozu - 15 144 zł), na realizację dożywiania poza Programem - 407 092 zł (w tym koszt dowozu - 23 992 zł).

Łączny koszt dożywiania w formie posiłków i zasiłków celowych na zakup posiłków lub żywności (w budżecie MOPR i DzDPS) - 6 458 401 zł.

Tabela Nr 5. Zapewnienie posiłku i pomoc w zakresie dożywiania - w ramach Programu

Wyszczególnienie		Liczba osób*	Koszt ogółem (w zł)	Środki własne (w zł)	Dotacja (w zł)
Osoby objęte Programem „Posilek w szkole i w domu” ogółem, w tym w formie:		6 721	5 697 894	1 152 280	4 545 614
posiłku	dzieci do 7 roku życia	197	340 084	25 599	314 485
	uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej lub ponadgimnazjalnej	812			
	dzieci i młodzież, którym wydano posiłki bez decyzji	62	9 120	1 060	8 060
	pozostałe osoby otrzymujące pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej (w DDPS)	180	353 414** (w tym: posiłki - 338 270, dowóz - 15 144)	113 414***	240 000****
zasiłku celowego	dzieci do 7 roku życia	1 044	5 348 690	1 125 621	4 223 069
	uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej lub ponadgimnazjalnej	1 296			
	pozostałe osoby otrzymujące pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej	4 157			

* liczba osób nie sumuje się (osoby i rodziny mogą korzystać zarówno z posiłku jak i z zasiłku celowego), poza wykazanymi w tabeli kosztami wydatkowano również środki znajdujące się w budżecie Dziennego Domu Pomocy Społecznej w Białymstoku, które wyniosły: **353 414 zł, ***113 413 zł, ****240 000 zł

W 2022 roku w ramach Programu dożywianiem w formie posiłku objęto 1 071 dzieci i młodzieży. Były one realizowane w 115 placówkach na terenie Białegostoku, tj. w 56 szkołach, 54 przedszkolach oraz 5 żłobkach. Koszt posiłków udzielonych dzieciom i młodzieży w ramach Programu wyniósł 349 204 zł, z tego 9 120 zł przeznaczono na opłacenie posiłków 62 dzieciom i uczniom otrzymującym je bez decyzji administracyjnych (w ramach programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc Miasta Białegostoku w formie posiłku dzieciom w przedszkolu i uczniom w szkole” na lata 2019-2023).

Dzieciom i młodzieży niespełniającym kryteriów udziału w Programie udzielano pomocy w formie posiłków poza Programem (finansowano je wyłącznie ze środków Miasta Białegostoku) - koszty poniesione na posiłki dla 78 dzieci i młodzieży wyniosły 27 117 zł.

Łączny koszt posiłków dla dzieci i młodzieży w 2022 r. (w ramach Programu i poza nim) wyniósł 376 321 zł. Pomoc osobom dorosłym w formie jednego gorącego posiłku (obiadu) realizowana była w Dziennym Domu Pomocy Społecznej (2 stołówki).

Posiłki w Dziennym Domu przyznano 399 osobom:

- 180 osobom finansowano je w ramach Programu - koszt posiłków i ich dowozu wyniósł 353 414 zł;
- 219 osobom niespełniającym kryteriów Programu posiłki sfinansowano ze środków Miasta Białegostoku - koszt posiłków i ich dowozu wyniósł 407 092 zł.

Łączny koszt posiłków dla dorosłych w 2022 r. (w ramach Programu i poza nim) wyniósł 760 506 zł, w tym koszt dowozu - 39 136 zł.

Pomocą w formie gorącego posiłku w ramach Programu objęto łącznie 1 251 osób (1 071 dzieci i młodzieży oraz 180 osób dorosłych), koszt przyznanych posiłków wyniósł 687 474 zł (349 204 zł - dzieci i młodzież, 338 270 zł - osoby dorosłe, koszt bez dowozu).

Pomocą w formie gorącego posiłku poza Programem objęto łącznie 297 osób (78 dzieci i 219 osób dorosłych), koszt przyznanych posiłków wyniósł 410 217 zł (27 117 zł - dzieci i młodzież, 383 100 zł - osoby dorosłe, koszt bez dowozu).

Koszt posiłków dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych (w ramach Programu i poza nim) wyniósł 1 097 691 zł, koszt dowozu posiłków - 39 136 zł (koszt łączny dożywiania w formie posiłku - 1 136 827 zł). Łączny koszt pomocy w formie dożywiania (posiłków i zasiłków) w budżecie MOPR (w ramach Programu - 5 697 895 zł i poza Programem - 27 117 zł) wyniósł 5 725 012 zł.

Tabela Nr 6. Zapewnienie posiłku - poza Programem

Wyszczególnienie	Osoby	Koszt ogółem (w zł)
Dzieci	78	27 117
Osoby dorosłe korzystające z posiłków DDPS	219	407 092*
Ogółem	297	434 209

* środki w budżecie Dziennego Domu Pomocy Społecznej (w kwocie tej ujęto: koszt posiłków - 383 100 zł, koszt dowozu – 23 992 zł)

Tabela Nr 7. Zapewnienie posiłku ogółem, z kosztami dowozu (w ramach Programu i poza Programem)

Wyszczególnienie	Program	Poza programem	Suma
Osoby łącznie	1 251	297	1 548
w tym:			
– dzieci	1 071	78	1 149
– osoby dorosłe	180	219	399
Koszt ogółem (w zł)	702 618	434 209	1 136 827
w tym:			
- dzieci	349 204	27 117	376 321
- osoby dorosłe	353 414 (w tym dowóz – 15 144)	407 092 (w tym dowóz – 23 992)	760 506 (w tym dowóz – 39 136)

W 2022 r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie kontynuował realizację Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ). Pomoc żywnościowa realizowana w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD) jest kierowana do osób i rodzin, które z powodu niskich dochodów znajdują się w trudnej sytuacji życiowej i nie mogą sobie zapewnić odpowiednich produktów żywnościowych. Pomocą w ramach PO PŻ mogły być objęte osoby i rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, spełniające kryteria określone w art. 7 ustawy o pomocy społecznej, których dochód nie przekraczał kryterium dochodowego wynoszącego 220% kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej, tj. w przypadku osoby samotnie gospodarującej - 1 707,20 zł, a w przypadku osoby w rodzinie – 1 320 zł.

W roku sprawozdawczym realizowano dwa podprogramy POPŻ: Podprogram 2021 i Podprogram 2021 plus. W zakresie doboru osób i weryfikacji uprawnień do pomocy żywnościowej MOPR współpracował z podmiotami zajmującymi się dystrybucją żywności na terenie miasta Białegostoku. Współpraca polegała na wydaniu przez pracownika socjalnego MOPR skierowania do właściwej organizacji, które potwierdzało uprawnienie osoby/rodziny do otrzymania pomocy żywnościowej z PO PŻ.

W 2022 r. wydawano skierowania do 10 lokalnych organizacji partnerskich w celu otrzymania żywności:

- Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie „DROGA”,
- Stowarzyszenie „Ku Dobrej Nadziei”,
- Stowarzyszenie Bliżej Siebie Białystok - Eindhoven,
- Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju „Hektor”,
- Polski Komitet Pomocy Społecznej,
- Fundacja „Dialog”,
- Chrześcijańska Służba Charytatywna Oddział Podlaski,
- Zespół Parafialny przy Kościele Św. Rocha,
- Parafia Rzymskokatolicka p.w. Bł. Bolesławy Lament,
- Kościół Zielonoświątkowy Zbór „Dobra Nowina”.

Osoby, które otrzymały skierowanie pracownika socjalnego MOPR korzystały ze wsparcia w postaci żywności, wydawanej cyklicznie (comiesięcznie) w formie paczek żywnościowych. Ponadto w ramach ww. Programu osoby uprawnione mogły nieodpłatnie uczestniczyć w działaniach towarzyszących, takich jak:

- warsztaty kulinarne,
- warsztaty dietetyczne i dotyczące zdrowego żywienia,
- warsztaty edukacji ekonomicznej.

Pomoc udzielana w formie produktów spożywczych, jak również udział w warsztatach miały na celu zwiększenie bezpieczeństwa żywnościowego osób potrzebujących, włączenie osób doświadczających deprivacji materialnej w funkcjonowanie społeczności lokalnych oraz wzmocnienie samodzielności i kompetencji w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego. Do pomocy w ramach PO PŻ w 2022 r. zakwalifikowano 2 378 osób, w tym 279 osób to obywatele Ukrainy.

2.1.5. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze

W 2022 r. usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze przyznano i świadczone 518 osobom. Usługi opiekuńcze obejmowały pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Pomoc w tej formie była realizowana w miejscu zamieszkania podopiecznych przez dwa podmioty, tj. Polski Czerwony Krzyż, Polski Komitet Pomocy Społecznej.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dostosowane są do szczególnych potrzeb podopiecznych, wynikających z rodzaju ich schorzenia lub niepełnosprawności, przy czym świadczone są przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Pomoc w tej formie była realizowana w siedzibie Domu Pomocy Społecznej w Białymstoku przy ul. Baranowickiej 203.

Odpłatność za przyznane usługi ustalano w oparciu o przepisy:

1. Uchwały Rady Miejskiej Białegostoku Nr XXVI/248/04 z dnia 31 maja 2004 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania - do dnia 18 kwietnia 2022 r.;
2. Uchwały Rady Miasta Białystok Nr LI/731/22 z dnia 28 marca 2022 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania - od dnia 19 kwietnia 2022 r.

W roku sprawozdawczym cena za 1 godzinę usług świadczonych przez PCK i PKPS wynosiła 28 zł. Natomiast koszt jednej godziny specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych w siedzibie Domu Pomocy Społecznej w Białymstoku wynosił 6,79 zł.

Tabela Nr 8. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze realizowane w ramach zadań własnych gminy

Usługi opiekuńcze	Liczba osób	Koszt świadczeń (w zł)
Usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania	508	3 556 207
Specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone w Domu Pomocy Społecznej przy ul. Baranowickiej 203	10	55 393 (środki w budżecie DPS)

W Domu Pomocy Społecznej w Białymstoku przy ul. Baranowickiej 203 świadczone są specjalistyczne usługi opiekuńcze (z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi).

2.1.6. Sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym

Tabela Nr 9. Pochówki – zadanie własne obowiązkowe gminy

Liczba pochówków	Koszt całkowity (w zł)
41	85 666*
w tym osobom bezdomnym	
11	27 324

*bez kwoty refundacji z ZUS wynoszącej 13 662 zł (łącznie kwota pochówków - 99 328 zł)

2.1.7. Gminne programy osłonowe

W 2022 r. MOPR realizował 4 programy osłonowe:

1. Gminny program osłonowy przyjęty Uchwałą Nr II/14/18 Rady Miasta Białystok z dnia 29 listopada 2018 r. w sprawie przyjęcia gminnego programu osłonowego w zakresie zmniejszenia wydatków poniesionych na leki przez mieszkańców Miasta Białegostoku

Program adresowany jest do mieszkańców Miasta Białegostoku - osób niezdolnych do pracy z tytułu wieku (tj. osób, które osiągnęły wiek emerytalny zgodnie z ustawą z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych), osób przewlekle chorych w wieku produkcyjnym, osób

niepełnosprawnych, znajdujących się w trudnej sytuacji bytowej i ponoszących wydatki na zakup leków zleconych przez lekarza.

Pomoc finansowa w zakresie zmniejszenia poniesionych wydatków na leki przysługiwała, jeżeli:

a) miesięczne wydatki na zakup leków zleconych przez lekarza osobom uprawnionym w miesiącu poprzedzającym złożenie wniosku przekroczyły kwotę 30 zł,

b) dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekraczał 200% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub 175% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, zgodnie z art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej.

Pomoc finansowa w zakresie zmniejszenia wydatków poniesionych na zakup leków zleconych przez lekarza (pierwszego kontaktu lub specjalistę) była przyznawana w wysokości wydatków poniesionych na ten cel przez osobę uprawnioną lub uprawnionego członka rodziny w miesiącu poprzedzającym złożenie wniosku, jednak łącznie nie mogła być wyższa od kwoty:

a) 30% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie - w przypadku 1 osoby uprawnionej,

b) 45% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie - w przypadku 2 osób uprawnionych,

c) 60% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie - w przypadku 3 i większej liczby osób uprawnionych.

W 2022 r. z programu skorzystało 1 766 osób, w tym 1 078 osób niepełnosprawnych, 435 przewlekle chorych oraz 601 w wieku emerytalnym. Wsparciem objęto 1 745 rodzin (2 247 osób w rodzinach). Kwota przyznanej pomocy w roku sprawozdawczym wyniosła 1 351 179 zł.

2. Gminny program osłonowy przyjęty Uchwałą Nr XIX/299/20 Rady Miasta Białystok z dnia 15 stycznia 2020 r. oraz Uchwałą Nr XLI/606/21 Rady Miasta Białystok z dnia 16 sierpnia 2021 r. w zakresie zmniejszenia wydatków mieszkańców Miasta Białegostoku z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi

Pomoc finansowa osobom spełniającym określone kryteria przyznawana jest w formie świadczenia pieniężnego w wysokości 50% należnej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, zbieranymi w sposób selektywny.

W 2022 r. złożono 1 809 wniosków o przyznanie dodatku osłonowego. Z programu skorzystało 867 osób, a kwota przyznanej pomocy wyniosła 222 446 zł.

3. Gminny program osłonowy przyjęty Uchwałą Nr III/41/18 Rady Miasta Białystok z dnia 10 grudnia 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc Miasta Białegostoku w formie posiłku dzieciom w przedszkolu i uczniom w szkole” na lata 2019-2023

Program umożliwia zapewnienie posiłku dzieciom, uczniom i młodzieży, które wychowują się w rodzinach znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Przyznanie doraźnej pomocy w ramach tego Programu nie wymaga ustalenia sytuacji rodziny w drodze rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wydania decyzji administracyjnej. Z posiłków przyznanych w tym trybie skorzystało 62 dzieci i uczniów. Kwota przyznanej pomocy wyniosła 9 120 zł.

4. Gminny program osłonowy na rok 2022 „Wsparcie seniorów Miasta Białegostoku” przyjęty Uchwałą Nr LI/732/22 Rady Miasta Białystok z dnia 28 marca 2022 r. w sprawie przyjęcia gminnego programu osłonowego na rok 2022 „Wsparcie seniorów Miasta Białegostoku”

Program był adresowany do mieszkających w Białymstoku seniorów w wieku 65 lat i więcej, mających problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzących samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkających z osobami bliskimi, które nie były w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia.

Cele Programu:

1) zapewnienie seniorom usługi wsparcia;

2) poprawa poczucia bezpieczeństwa i możliwości samodzielnego funkcjonowania seniorów w miejscu zamieszkania przez dostęp do tzw. „opieki na odległość”.

Usługi wsparcia w zakresie określonym w Programie udzielono 237 osobom, natomiast usługę teleopieki świadczone 659 zamieszkującym w Białymstoku Seniorom w wieku 65 lat i więcej.

2.1.8. Praca socjalna

Praca socjalna nakierowana jest na pomoc osobom i rodzinom w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej oraz poprawy funkcjonowania w środowisku społecznym.

Jest to świadczenie o charakterze niepieniężnym, realizowane bez względu na posiadany przez osobę/rodzinę dochód. Pracę socjalną realizują pracownicy socjalni zatrudnieni w MOPR.

W 2022 roku pomocą w formie pracy socjalnej świadczonej w ramach postępowania administracyjnego o przyznanie świadczeń z pomocy społecznej oraz w sytuacji, gdy była udzielana tylko praca socjalna objęto łącznie 9 960 osób i rodzin (16 794 osoby), przy czym wyłącznie pracą socjalną (bez udzielania innych świadczeń) objęto 3 502 osoby i rodziny (6 605 osób).

Praca socjalna realizowana była również w oparciu o kontrakt socjalny. Narzędzie to służy wzmocnieniu aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Kontrakt socjalny jest rodzajem umowy określającej sposób współdziałania osoby lub rodziny z pracownikiem socjalnym w celu rozwiązywania problemów życiowych. W ramach kontraktu dokonywano gruntownej diagnozy sytuacji klienta, ustalano jego zasoby i możliwości oraz motywowano do podjęcia działań ukierunkowanych na poprawę sytuacji życiowej.

W 2022 r. 105 osób realizowało 106 kontraktów socjalnych, z czego w 2022 r. zawarto 77 kontraktów socjalnych z 76 osobami, pozostałe 29 kontraktów zawarto w latach poprzednich. Spośród wszystkich osób, z którymi zawarto kontrakt socjalny, 83 osoby (realizujące 84 kontrakty socjalne) zakończyło pozytywnie realizację uzgodnionych działań, 7 osób (realizujących 7 kontraktów socjalnych) zerwało zawartą umowę. Pozostałe kontrakty (15) realizowane są nadal.

2.2. Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej realizowane przez gminę

2.2.1. Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone były na podstawie Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych. Zadanie to realizowały dwie organizacje pozarządowe: Polski Czerwony Krzyż Oddział Okręgowy w Białymstoku i Polski Komitet Pomocy Społecznej Oddział Okręgowy w Białymstoku. Cena odpłatności za 1 godzinę tych usług w 2022 r. wynosiła 32 zł.

Tabela Nr 10. Liczba osób oraz kwota wydatkowana na świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych

Formy pomocy	Liczba osób	Koszt świadczeń (w zł)
Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	8	135 856

Ponadto MOPR kieruje osoby wymagające pomocy niezbędnej do życia w środowisku rodzinnym i społecznym, w szczególności w zakresie zwiększenia zaradności i samodzielności życiowej, a także integracji społecznej do dziennych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi tj. środowiskowych domów samopomocy. Na terenie Miasta Białegostoku funkcjonują 2 takie Domy: Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. 11 Listopada 6 (jednostka organizacyjna Miasta Białegostoku, posiada 60 miejsc) i Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. Pogodna 63 (zadanie to realizuje na zlecenie Miasta Białystok Caritas Archidiecezji Białostockiej, posiada 45 miejsc). Łączna liczba miejsc - 105. Placówki realizują proces wspierająco-aktywizujący. W Domach świadczone były specjalistyczne usługi opiekuńcze, liczba uczestników ŚDS w 2022 r. - 102 osoby.

2.3. Zadania własne powiatu

2.3.1. Poradnictwo specjalistyczne

Poradnictwo specjalistyczne, w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne jest świadczone, bez względu na posiadany dochód, osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych. Poradnictwo specjalistyczne realizowane jest głównie przez pracowników Ośrodka Interwencji Kryzysowej, porady prawne udzielane są również przez prawnika Działu Specjalistycznego Poradnictwa Socjalnego.

Porady udzielone w 2022 r.:

1. Poradnictwo psychologiczne - udzielono 1 511 porad psychologicznych 932 osobom/rodzinom. Zakres porad z jakimi zgłaszali się klienci obejmował problemy związane z przemocą w rodzinie (pomoc osobom doświadczającym przemocy, jak i stosującym przemoc w rodzinie), wydarzeniami traumatycznymi (wypadki, pożar, utrata bliskiej osoby), przeżywaniem żałoby, myślami i tendencjami samobójczymi, zaburzeniami emocjonalnymi.
2. Poradnictwo rodzinne - udzielono 1 344 porad rodzinnych 644 osobom/rodzinom. Porady dotyczyły problemów związanych z konfliktem małżeńskim lub rodzinnym, przemocą ze strony bliskich, zdrad partnerskich.
3. Poradnictwo pedagogiczne - udzielono 429 porad 160 osobom/rodzinom.
4. Poradnictwo mieszkaniowe i socjalne - udzielono 343 porady socjalne i w sprawach mieszkaniowych 162 osobom i rodzinom. Sprawy z jakimi zgłaszali się klienci dotyczyły zasad wynajmu mieszkań z zasobów miasta, złych warunków mieszkaniowych, eksmisji.
5. Poradnictwo prawne - w OIK udzielono 1020 porad prawnych 553 osobom/rodzinom. Większość z nich dotyczyła prawa rodzinnego i opiekuńczego, prawa spadkowego oraz prawa karnego z zakresu przemocy w rodzinie. Ponadto prawnik Działu Specjalistycznego Poradnictwa Socjalnego udzielił 46 porad

prawnych 115 osobom/rodzinom, przy czym dotyczyły one tematyki prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego i ochrony praw lokatorów.

6. Terapia par i małżeństw - uczestniczyły 63 pary.

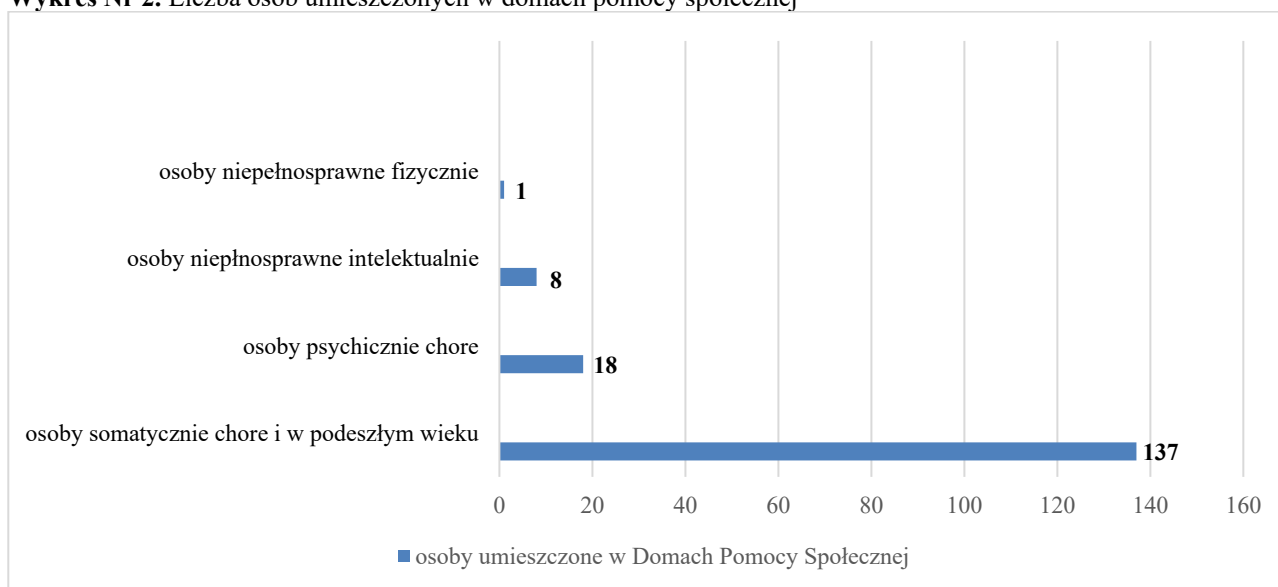
2.3.2. Domy pomocy społecznej

MOPR w Białymstoku realizuje zadania ustawowe w zakresie zapewnienia opieki w domach pomocy społecznej osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącym samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych.

W domach pomocy społecznej umieszczono łącznie 164 mieszkańców Białegostoku (59 osób na terenie Miasta Białystok, 105 osób na terenie innych powiatów). Z pobytu w domach pomocy społecznej korzystało łącznie 965 osób.

W 2022 r. do domów pomocy społecznej skierowano 223 mieszkańców Białegostoku (132 osoby do domów funkcjonujących na terenie Miasta Białystok, 91 osób do domów na terenie innych powiatów), w tym 22 osoby do DPS dla przewlekle psychicznie chorych. W dniu 31.12.2022 r. na umieszczenie w DPS oczekiwało łącznie 114 mieszkańców Miasta Białegostoku (w tym 31 osób, które przebywają w DPS, ale oczekują na zmianę Domu).

Wykres Nr 2. Liczba osób umieszczonych w domach pomocy społecznej

Odpłatność Miasta Białystok za pobyt 762 mieszkańców (przebywających w domach pomocy społecznej na terenie Miasta Białystok i innych powiatów), którym przyznano decyzją świadczenie wyniosła w roku sprawozdawczym 25 698 526 zł.

Odpłatność ustalona na podstawie decyzji administracyjnych wydanych w oparciu o art. 61 ust. 1 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej wyniosła 343 714 zł.

W roku sprawozdawczym podpisano (zgodnie z art. 103 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej) 75 umów i 42 aneksy do umów z osobami zobowiązanymi do ponoszenia opłat za pobyt bliskich w domach pomocy społecznej, które poniosły odpłatność na łączną kwotę 783 210 zł.

Domy pomocy społecznej funkcjonujące na terenie Miasta Białystok:

1. Dom Pomocy Społecznej ul. Świerkowa 9 dla osób przewlekle somatycznie chorych, dysponuje 188 miejscami. Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca na koniec 2022 r. wynosił 4 923 zł.

2. Dom Pomocy Społecznej ul. Baranowicka 203 z Filią w Bobrowej, dysponuje łącznie 306 miejscami (102 miejsca dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, 168 miejsc dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie, 36 miejsc dla osób przewlekle psychicznie chorych - Filia w Bobrowej). Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca na koniec 2022 r. wynosił 6 070 zł.

3. Dom Pomocy Społecznej Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek od Cierpiących ul. Proletariacka 8, przeznaczony dla osób w podeszłym wieku, dysponuje 25 miejscami. Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca na koniec 2022 r. wynosił 4 326 zł.

2.3.3. Osoby usamodzielniane na podstawie ustawy o pomocy społecznej

Pomoc z tytułu usamodzielnienia przysługuje wychowankom opuszczającym placówki, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, tj. domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę oraz młodzieżowe ośrodki wychowawcze.

Tabela Nr 11. Usamodzielniani wychowankowie młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapeutycznych, zakładów poprawczych

Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki		Pomoc pieniężna na usamodzielnienie		Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej		Razem
Liczba osób	Kwota świadczeń (w zł)	Liczba osób	Kwota świadczeń (w zł)	Liczba osób	Kwota świadczeń (w zł)	Kwota świadczeń łącznie (w zł)
9	30 325	6	22 044	4	13 011	65 380

2.3.4. Mieszkania chronione treningowe

W 2022 roku w Białymstoku funkcjonowały 4 mieszkania chronione treningowe przeznaczone dla usamodzielnianych wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz placówek określonych w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

W mieszkaniach chronionych treningowych zamieszkiwało 19 usamodzielnianych wychowanków.

Mieszkania chronione zlokalizowane są przy ulicach:

- Waszyngtona 22 m. 74,
- Białówny 1 m. 1,
- Pietkiewicza 6D m. 92,
- Nowosielska 56 m. 32.

2.3.5. Ośrodek Interwencji Kryzysowej

W strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie funkcjonuje Ośrodek Interwencji Kryzysowej, który udziela bezpłatnej pomocy osobom i rodzinom, bez względu na ich sytuację materialną, będącym w stanie nagłego lub przewlekłego kryzysu spowodowanego m.in. przemocą domową, kryzysem małżeńskim, konfliktem rodzinnym, utratą, żałobą, osieroceniem, wypadkiem (w tym masowym), katastrofą, zdarzeniem losowym, samobójstwem, trudnościami wychowawczymi, kryzysem spowodowanym ubóstwem, bezrobociem, długotrwałą chorobą, bezradnością oraz sytuacją kryzysową związaną z ogłoszonym stanem epidemii/zagrożenia epidemicznego.

Tabela Nr 12. Formy pomocy realizowane przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej

Forma pomocy - zadania własne powiatu	Liczba osób/rodzin objętych pomocą
Interwencja kryzysowa - pomoc doraźna i terapeutyczna	2 175
Poradnictwo psychologiczne	932
Poradnictwo rodzinne	664
Poradnictwo prawne	533
Poradnictwo pedagogiczne	160
Poradnictwo socjalne (w tym mieszkaniowe)	162
Terapia małżeństw/par	63 pary
Praca z osobami stosującymi przemoc	43
Grupy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc	30
Schronienie (kobiety i dzieci)	36
Grupy dla osób doświadczających przemocy	23
Grupy socjoterapeutyczne (dzieci i rodzice)	8
Warsztaty „Szkoła dla Rodziców”	12
Grupa dla osób zestresowanych i lękowych	23
Grupa wsparcia dla osób doświadczających trudności w nawiązywaniu relacji	18
Inne grupy wsparcia dla rodzin objętych asystą rodzinną	5 rodzin

Interwencja kryzysowa i poradnictwo specjalistyczne

W 2022 r. przeprowadzono 6 528 interwencji. Z pomocy OIK skorzystało łącznie 2 175 osób/rodzin. Ponadto pracownicy OIK udzielili 158 porad osobom nadużywającym alkoholu oraz współuzależnionym członkom rodziny.

Tabela Nr 13. Problemy zgłaszane przez osoby korzystające z pomocy OIK*

Zgłaszane problemy	Liczba osób
Przemoc w rodzinie (osoba doznająca przemocy)	234
Konflikt małżeński	394
Konflikt rodzinny	215
Alkoholizm	150
Bezradność (trudności z funkcjonowaniem w życiu rodzinnym)	130
Problemy wychowawcze	148
Zaburzenia psychiczne i emocjonalne	118
Niepełnosprawność	96
Wielodzietność	23
Wypadek losowy	85
Żałoba	46
Stosowanie przemocy (osoba stosująca przemoc)	71
Myśli samobójcze	21
DDA (dorosłe dziecko alkoholika)	42
Inne konflikty	47
Ochrona macierzyństwa	26
Narkomania	19
Bezrobocie	45
Bezdomność	28
Konflikt z prawem	11
Inne uzależnienia	8
Eksmisja, zagrożenie eksmisją	14

*zestawienie obejmuje zarówno problemy zgłaszane jako podstawowe, jak również współwystępujące, które złożyły się na nasilenie sytuacji kryzysowej

W ramach poradnictwa specjalistycznego udzielono:

- 1 511 porad psychologicznych 932 osobom,
- 429 porad pedagogicznych 160 osobom,
- 1 344 porady rodzinne 664 osobom,
- 1 020 porad prawnych 553 osobom,
- 343 porady mieszkaniowe i socjalne 162 osobom,

Ponadto 85 osób skorzystało z poradnictwa psychologicznego i pedagogicznego w sytuacji wystąpienia problemów opiekuńczo-wychowawczych.

Udzielanie schronienia kobietom oraz kobietom z dziećmi

Ośrodek Interwencji Kryzysowej dysponował 15 miejscami schronienia dla kobiet i kobiet z dziećmi. W 2022 roku udzielił schronienia 36 osobom. Średni okres schronienia wynosił 50 dni.

Prowadzenie grup wsparcia, socjoterapeutycznych, edukacyjnych i psychoedukacyjnych

W 2022 r. prowadzone były następujące grupy:

1. Grupa wsparcia dla kobiet doświadczających przemocy w rodzinie - odbyły się 2 edycje, uczestniczyły łącznie 23 osoby.
2. Grupa wsparcia dla osób doświadczających trudności w nawiązywaniu relacji - uczestniczyło 12 osób.
3. Grupa edukacyjno-terapeutyczna dla osób zmagających się ze stresem i zaburzeniami lękowymi, odbyły się 2 edycje, uczestniczyło łącznie 12 osób.
4. Szkoła dla Rodziców - odbyły się 2 edycje, uczestniczyło 18 osób.
5. Grupa wsparcia dla rodzin objętych asystą rodzinną - uczestniczyło 5 rodzin.
6. Grupa socjoterapeutyczna dla dzieci - uczestniczyło 8 dzieci.

Zajęcia korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc w rodzinie

W roku sprawozdawczym odbyły się 2 edycje zajęć korekcyjno-edukacyjnych w warunkach wolnościowych dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Do programu przystąpiło 30 osób, a pełny cykl ukończyły 22 osoby.

Program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc - odbyły się 2 edycje, w których uczestniczyło 13 osób (wszyscy uczestnicy ukończyli pełny cykl programu).

Projekt „Razem zatrzymajmy przemoc”

W ramach projektu „Razem zatrzymajmy przemoc”, Ośrodek Interwencji Kryzysowej zorganizował cykl 6 warsztatów edukacyjnych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w których uczestniczyły 72 osoby.

Celem projektu było poszerzenie wiedzy z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie wśród przedstawicieli szkół podstawowych, przedszkoli samorządowych oraz pracowników instytucjonalnej pieczy zastępczej.

2.4. Pomoc cudzoziemcom

Pomoc cudzoziemcom na zasadach ogólnych ustawy o pomocy społecznej

W 2022 r. pomocą na zasadach ogólnych określonych w ustawie o pomocy społecznej objęto 183 rodziny cudzoziemców posiadających status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą (w rodzinach tych było 486 osób).

Z pomocy w formie zasiłków celowych dla cudzoziemców, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej skorzystało 37 osób.

Pomoc materialna o charakterze socjalnym dla uczniów z rodzin cudzoziemców

MOPR w Białymstoku udziela pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Miasta Białystok. Łącznie przyznano stypendium szkolne/zasiłek 150 dzieciom z 61 rodzin cudzoziemców (w tym 27 dzieciom z 10 rodzin cudzoziemców oczekujących na status uchodźcy będących pod opieką Urzędu ds. Cudzoziemców).

Pomoc integracyjna

W 2022 r. z cudzoziemcami, którym nadano status uchodźcy bądź ochrony uzupełniającej zawarto 91 Indywidualnych Programów Integracyjnych (programami objęto 205 osób, w rodzinach tych było 205 osób, w kursie języka polskiego wzięły udział 42 osoby).

Cudzoziemcom objętych IPI udzielono 209 porad (korzystało 91 rodzin).

Podmioty, z którymi współpracował MOPR przy realizacji pomocy cudzoziemcom:

- Powiatowy Urząd Pracy,
- Wojewódzki Urząd Pracy,
- szkoły i przedszkola,
- placówki ochrony zdrowia,
- organizacje pozarządowe wydające żywność w ramach POPŻ,
- Fundacja DIALOG,
- Ośrodek dla Cudzoziemców Urzędu do Spraw Cudzoziemców „Budowlani” w Białymstoku,
- Centrum Aktywności Społecznej w Białymstoku.

Praca socjalna realizowana na rzecz cudzoziemców

Poza prowadzeniem postępowań administracyjnych związanych z przyznawaniem świadczeń w ramach ustawy o pomocy społecznej, pracownicy socjalni Zespołu Pracowników Socjalnych Nr 10 świadczący pomoc cudzoziemcom, realizowali pracę socjalną:

- 75 osób motywowano do rejestracji w Powiatowym Urzędzie Pracy w Białymstoku (68 osób zarejestrowało się jako osoby bezrobotne bądź poszukujące pracy, 15 osób podjęło zatrudnienie),
- 2 osobom udzielono pomocy w uzyskaniu dodatku mieszkaniowego i energetycznego,
- 7 osobom udzielono pomocy w ubieganiu się o lokal socjalny/komunalny, z czego 1 osobie przyznano lokal,
- 1 osobę skierowano do organizacji pozarządowej w celu uzyskania pomocy.

Ponadto pracownicy socjalni udzielali wsparcia m.in. w następującym zakresie:

- wypełnianie różnego rodzaju dokumentów, wniosków i druków oraz pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, informowanie o uprawnieniach,
- zapoznawanie z przepisami ustaw, m.in. o: pomocy społecznej, ochronie danych osobowych, świadczeniach rodzinnych, dodatkach mieszkaniowych,
- pomoc w wyborze lekarza pierwszego kontaktu, rejestracji i ustalaniu wizyt w poradniach specjalistycznych,
- motywowanie do podjęcia leczenia, dokumentowania przebiegu choroby,
- pomoc w tłumaczeniu pism i wezwań, które cudzoziemcy otrzymali z urzędów i instytucji,
- pomoc w uzyskaniu biletów miesięcznych i Kart Dużej Rodziny,
- wydawanie skierowań do organizacji pozarządowych w celu uzyskania artykułów żywnościowych w ramach FEAD,
- wyjaśnianie realiów i zasad funkcjonowania urzędów, firm, polskich regulacji prawnych, różnic kulturowych i religijnych, praw i obowiązków obywateli, w tym w zakresie opieki nad dziećmi.

Pomoc obywatelom Ukrainy

Ustawą z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa utworzono Fundusz Pomocy w celu finansowania lub dofinansowania realizacji zadań na rzecz pomocy obywatelom Ukrainy.

MOPR podejmował szereg działań pomocowych w zakresie zabezpieczenia obywateli Ukrainy przebywających w Białymstoku, którzy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium ich państwa i którym nadano numer PESEL oraz status UKR.

Ze środków Funduszu Pomocy realizowano następujące wsparcie:

- wypłacono zasiłki okresowe 645 osobom/rodzinom na łączną kwotę 444 891 zł, dzięki którym obywatele Ukrainy mogli zabezpieczyć opłaty za wynajem mieszkań, a także inne podstawowe potrzeby: odzież, obuwie, żywność, środki czystości;
- udzielono doraźnie pomocy 630 rodzinom w formie jednego gorącego posiłku dla dzieci i młodzieży na czas nie dłuższy niż 2 miesiące oraz w formie zasiłku celowego na zapewnienie całodziennego wyżywienia lub jednego gorącego posiłku dzieciom w żłobkach, przedszkolach, szkołach w łącznej wysokości 102 338 zł;
- opłacono pogrzeb jednej osoby – wydatkowano kwotę 2 732 zł;
- wypłacono pomoc materialną o charakterze socjalnym dla uczniów, obywateli Ukrainy w formie stypendium szkolnego 30 uczniom (21 rodzin) na łączną kwotę 19 737 zł;
- wydano skierowania do udziału w Centrum Integracji Społecznej „Dialog” oraz Centrum Integracji Społecznej „Żelazna” (osoby uczestniczące w działaniach CIS otrzymują świadczenia integracyjne, które mogły przeznaczyć na zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych, co wpłynęło znacząco na poprawę ich sytuacji), a także opłacana była przez MOPR składka na ubezpieczenie zdrowotne za 11 osób objętych indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego w Centrum Integracji Społecznej w kwocie 2 524 zł.

Wsparciem w ramach Funduszu Pomocy objęto 1 092 osoby i rodziny (2 503 osoby w rodzinach).

Ponadto zapewniano:

- pomoc rzeczową - wydawano skierowania do organizacji pozarządowych celem uzyskania paczek żywnościowych w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (do pomocy zakwalifikowano 226 osób);
- świadczone poradnictwo socjalne;
- świadczone pomoc w znalezieniu miejsca zakwaterowania (w tym w punktach zakwaterowania zbiorowego, mieszkaniach oferowanych przez organizacje pozarządowe);
- wspierano obywateli Ukrainy w miejscach zbiorowego zakwaterowania, poprzez poradnictwo socjalne, organizowanie poradnictwa psychologicznego, zapewnianie odzieży, obuwia, plecaków i przyborów szkolnych dzieciom, leków, a także organizowano pomoc w dostępie do placówek oświatowych, służby zdrowia, urzędów itp.;
- opieką i wsparciem objęto 100 opiekunów tymczasowych wraz z 130 dziećmi.

Formy wsparcia udzielonego przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej:

- wsparcie psychologiczne dla 18 osób,
- 45 porad psychologicznych,
- 4 porady prawne,
- 3 porady socjalne.

Psycholog OIK udzielał wsparcia psychologicznego w miejscu przebywania cudzoziemców.

W 2022 r. złożono do MOPR 2 830 wniosków o przyznanie jednorazowego świadczenia wysokości 300 zł, przysługującego na podstawie art. 31 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państw. Jednorazowe świadczenie pieniężne wypłacono 4 609 uchodźcom na kwotę 1 382 700 zł.

Złożono 3 666 wniosków o przyznanie świadczenia pieniężnego z tytułu zakwaterowania i wyżywienia. Pomocą - na podstawie art. 13 ustawy - objęto 3 804 osoby na kwotę 12 969 960 zł (324 249 osobodni).

Na podstawie art. 26 ust 1 pkt 1 ustawy obywatele Ukrainy korzystali również ze świadczeń rodzinnych w formie zasiłków rodzinnych i dodatków do zasiłków rodzinnych przysługujących z tytułu wychowywania i utrzymania dzieci. Przyznawane były również świadczenia rodzinne wynikające z niepełnosprawności.

Tabela Nr 14. Realizacja świadczeń rodzinnych obywatelom Ukrainy

L.P	Wyszczególnienie	Kwota wydatków (w zł)	Liczba świadczeń
1.	Zasiłki rodzinne	256 242	2 259
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych, z tego z tytułu:	86 225	721
2.1.	urodzenia dziecka	6 000	6

2.2.	samotnego wychowywania dziecka	29 268	152
2.3.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	9 430	89
2.4.	rozpoczęcia roku szkolnego	16 751	200
2.5.	wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	24 776	274
3.	Zasiłki rodzinne z dodatkami (w.1 + w.2)	342 467	2 980
4.	Zasiłki pielęgnacyjne	41 657	193
5.	Świadczenia pielęgnacyjne	176 916	85
6.	Świadczenia opiekuńcze (w. 4 + w. 5)	218 573	278
7.	Razem (w. 3 + w. 6)	561 040	3 258
8.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	11 000	11
9.	Świadczenia rodzicielskie	85 464	91
10.	Razem świadczenia rodzinne	657 504	3 360
11.	Składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, z tego:	48 688	85
12.	Składki na ubezpieczenia zdrowotne	11 395	61
Razem		717 587	3 506

Przyjęto 647 wniosków o wypłatę świadczeń rodzinnych, wypłacono 452 osobom, na kwotę 572 040 zł.

Wypłacono podwyższony dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka, w liczbie 6 świadczeń na kwotę 3 000 zł.

W ramach programu Pomoc uchodźcom w Polsce/Ochrona dzieci/Odpowiadanie na pilne potrzeby dzieci i rodzin uchodźców w Polsce, na podstawie umowy partnerstwa podpisanej przez przedstawicieli Miasta Białystok z UNICEF MOPR udzielił wsparcia obywatelom Ukrainy przebywającym w Białymstoku ze środków UNICEF:

- zapewniono całodzienne wyżywienie w przedszkolu, żłobku, oddziale przedszkolnym funkcjonującym w szkole lub jeden gorący posiłek w szkole 791 dzieciom/uczniom (w tym 10 z niepełnosprawnością). Sfinansowano 43 066 posiłków na kwotę 254 834 zł. Na czas przerwy świątecznej, w grudniu 2022r., dzieciom/uczniom wydawano bony żywnościowe. Łącznie wydano 773 bonów dla 773 dzieci na kwotę 77 300 zł. Ze środków UNICEF na zapewnienie posiłków dzieciom i młodzieży w żłobkach, przedszkolach, szkołach oraz na bony żywnościowe wydatkowo łącznie kwotę 332 134 zł;
- wydano przedpłacone karty pieniężne w celu wyrównania szans w sytuacji społecznej i materialnej dzieci do 18 roku życia w celu zaspokojenia niezbędnych potrzeb dzieci z Ukrainy na kwotę 278 100 zł;
- wydano przedpłacone karty pieniężne dla dzieci w opiece tymczasowej/zastępczej. Wsparciem finansowym objęto 62 ukraińskie dzieci przebywające na terenie Białegostoku pod opieką opiekunów tymczasowych na kwotę 65 000zł;
- zorganizowano świąteczne spotkanie integracyjne, w którym uczestniczyli opiekunowie tymczasowi wraz z podopiecznymi oraz opiekunowie zastępczy wraz z wychowankami.

II. AKTYWIZACJA I REINTEGRACJA OSÓB I RODZIN W CELU ŻYCIOWEGO USAMODZIELNIENIA

1. Pomoc osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym

Z powodu pozostawania w trudnej sytuacji życiowej pomocą społeczną w 2022 r. objęto ogółem 5 155 osób i rodzin (było w nich łącznie 8 585 osób), spośród nich 2 345 osób i rodzin (3 294 osoby w rodzinach), korzystało z pomocy społecznej ze względu na niepełnosprawność, natomiast 2 271 to osoby i rodziny, w których głównym problemem było bezrobocie (4 593 osoby w rodzinach). Kolejną istotną przesłanką do korzystania ze wsparcia pomocy społecznej była długotrwała lub ciężka choroba, z tego powodu pomoc świadczone 1 980 osobom i rodzinom (w rodzinach tych były 2 824 osoby). W roku sprawozdawczym przyczyny te były wiodącymi przesłankami korzystania z pomocy społecznej.

Oprócz pomocy finansowej znaczącym wsparciem skierowanym przez MOPR do osób bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo były działania aktywizacyjne, m.in.:

1. 89 osób skierowano do udziału w zajęciach Centrum Integracji Społecznej (prowadzone przez: Stowarzyszenie „Ku Dobrej Nadziei”, Stowarzyszenie na rzecz rodziny i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym „HOLOS” oraz Fundację „Dialog”) - przyjęto 55 osób. Oprócz nich 20 osób przyjętych w poprzednich latach w 2022 r. kontynuowały udział w Centrum. Spośród wszystkich uczestników 22 osoby zrealizowały działania w CIS, 13 osób zrezygnowało z udziału, a 40 osób będzie kontynuowało działania w 2023 r.
2. 198 osób skierowano do pracodawców oferujących pracę, z czego 42 podjęły zatrudnienie w wyniku upowszechniania przez pracowników socjalnych ofert pracy i informowania o wolnych miejscach pracy.

3. 705 osób motywowano do rejestracji w urzędzie pracy, z czego 581 osoby zarejestrowało się, uzyskując status osoby bezrobotnej bądź poszukującej pracy; motywowano je do utrzymywania kontaktu z urzędem pracy i zgłaszania gotowości do podejmowania pracy i szkoleń.
  4. 183 osobom udzielono pomocy w znalezieniu szkoleń z zakresu aktywizacji społeczno-zawodowej, z czego 79 osób uczestniczyło w kursach (spośród nich 49 osób ukończyło kurs/szkolenie, 28 osób zrezygnowało z udziału), przy czym 35 osób podjęło zatrudnienie.
- Ponadto osobom bezrobotnym pracownicy socjalni MOPR wskazywali m.in. możliwość podwyższenia wykształcenia w wyniku podjęcia nauki w szkołach oraz korzystania z pomocy doradcy zawodowego.

2. Pomoc osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością

W 2022 r. pomocą objęto 484 osoby w kryzysie bezdomności, z tego 238 osób (239 osób w rodzinach) korzystało ze świadczeń pomocy społecznej przyznanych decyzją. Realizowano 33 indywidualne programy wychodzenia z bezdomności (7 z nich zawarto w 2022 r., 26 w poprzednich latach i kontynuowano w roku 2022). Realizację 19 programów zakończono, 4 programy osoby bezdomne zerwały, natomiast 10 programów będzie kontynuowanych w 2023 r.

Dzięki wsparciu MOPR i innych podmiotów, z którymi współpracowali pracownicy socjalni, z bezdomności wyszło 62 osoby bezdomne (w tym 11 osób otrzymało lokal z ZMK, 33 osoby ze względu na potrzebę zapewnienia całodobowej opieki zostało skierowanych do domów pomocy społecznej).

MOPR podejmował szereg działań na rzecz poprawy funkcjonowania osób bezdomnych, m.in.: prowadzono pracę socjalną z 484 osobami, przy czym 238 korzystało również z innych form pomocy (ze świadczeń pomocy społecznej, potwierdzenia uprawnień do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych), natomiast 246 osobom świadczone wyłącznie pracę socjalną.

Formy pomocy udzielonej osobom w kryzysie bezdomności:

- miejsce w schronisku, noclegowni i ogrzewalni uzyskało 268 osób, w tym w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi - 33, w schronisku bez usług - 6 (łącznie miejsce w schronisku uzyskało 38 osób - 1 osobę skierowano do dwóch typów schronisk),
- posiłki - 238 osób (pomoc w uzyskaniu posiłków wydawanych przez organizacje pozarządowe),
- posiłki przyznane decyzją MOPR w Dziennym Domu Pomocy Społecznej w Białymstoku - 27 osób,
- ubranie dostosowane do pory roku (pomoc udzielona przez organizacje pozarządowe, organizacje działające przy kościołach i inne podmioty) - 247 osób,
- wsparcie pieniężne:
  - zasiłek stały - 65 osób,
  - zasiłek okresowy - 152 osoby,
  - zasiłek celowy - 170 osób,
  - zasiłek celowego na żywność z programu rządowego - 91 osób,
- 65 osobom wydano decyzje potwierdzające prawo do świadczeń zdrowotnych,
- 17 osób skierowano do Centrum Integracji Społecznej, przy czym wszystkie zostały przyjęte; ponadto program CIS realizowało 8 osób, które jego realizację rozpoczęły w roku wcześniejszym,
- 151 osób motywowano do rejestracji w urzędzie pracy (127 osób zarejestrowało się i uzyskało status osoby bezrobotnej lub poszukującej pracy),
- 158 osobom nadużywającym alkoholu udzielono 347 porad dotyczących problematyki uzależnienia,
- 18 osób skierowano na terapię leczenia uzależnienia od alkoholu, z tego 12 osób podjęło terapię,
- 28 osób zmotywowano do złożenia wniosku w Miejskim Zespole ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Białymstoku w celu ustalenia stopnia niepełnosprawności, w tym 22 osoby uzyskały orzeczenie o niepełnosprawności, a 17 spośród nich przyznano zasiłek stały,
- 5 osobom udzielono pomocy w uzyskaniu świadczenia rentowego lub emerytalnego - wszyscy nabyli prawo do świadczeń,
- 29 osobom udzielono pomocy w uzyskaniu lokalu socjalnego bądź komunalnego (11 osób uzyskało lokal z ZMK),
- przeprowadzono wspólne patrole z Policją i Strażą Miejską w celu nawiązania kontaktu z osobami bezdomnymi i udzielenia im informacji o możliwości skorzystania z różnych form pomocy,
- umieszczano w odwiedzanych niemieszkalnych miejscach przebywania osób bezdomnych ulotki i informatory o możliwych do uzyskania w Białymstoku formach pomocy,
- przeprowadzono 176 wywiadów środowiskowych ze 103 osobami bezdomnymi - dla gmin pochodzenia osób bezdomnych przebywających na terenie Białegostoku,
- wydawano zaświadczenia potwierdzające sytuację osoby bezdomnej celem, przedstawienia w zewnętrznych instytucjach i innych podmiotach.

Zespół Pracowników Socjalnych Nr 11 prowadził obsługę organizacyjną dokumentacji i korespondencji związanej z pobytem w Schronisku dla Osób Bezdomnych z Usługami Opiekuńczymi osób skierowanych decyzjami administracyjnymi.

Na terenie Miasta Białegostoku osoby w kryzysie bezdomności mogą uzyskać schronienie w Schronisku dla Osób Bezdomnych z usługami opiekuńczymi, prowadzonym przez Stowarzyszenie „Ku Dobrej Nadziei” w Białymstoku (schronisko dysponuje 30 miejscami, w tym 8 miejscami dla osób niewymagających usług opiekuńczych). Przyznanie osobie bezdomnej pobytu w schronisku następuje poprzez wydanie decyzji kierującej. Osoby skierowane ponoszą odpłatność za pobyt w schronisku zgodnie z Uchwałą Nr XIX/185/11 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 12 grudnia 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych.

Wysokość miesięcznej odpłatności za pobyt zależy od sytuacji dochodowej osoby bezdomnej, zgodnie z zasadą, że im wyższy dochód posiada osoba bezdomna tym wyższą ponosi odpłatność. Odpłatność naliczana jest również w przypadku, gdy dochód wnioskodawcy nie przekracza kwoty kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej. Zgodnie z uchwałą odpłatność za pobyt nie może być jednak wyższa niż 30% dochodu osoby samotnie gospodarującej skierowanej do schroniska dla osób bezdomnych, a w przypadku schroniska dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi - nie wyższa niż 50% tego dochodu. W sytuacji wystąpienia szczególnych okoliczności osoba bezdomna posiadająca ostatnie miejsce zameldowania na pobyt stały w Mieście Białystok może być całkowicie lub częściowo zwolniona z odpłatności.

Średni miesięczny koszt pobytu w 2022 r. w schronisku z usługami opiekuńczymi wynosił 2 018 zł, natomiast w schronisku bez świadczenia usług opiekuńczych 1 205 zł.

Ponadto osoby bezdomne miały możliwość uzyskania schronienia w noclegowni i ogrzewalni funkcjonujących w Białymstoku. Placówki te prowadzone były przez: Caritas Archidiecezji Białostockiej, Stowarzyszenie „Ku Dobrej Nadziei”, Stowarzyszenie Penitencjarne „Patronat” oraz Fundację „Dialog”.

Łącznie na terenie Miasta Białegostoku zorganizowano 291 miejsc schronienia przeznaczonych dla osób w kryzysie bezdomności.

3. Pomoc osobom i rodzinom, w których występuje uzależnienie od alkoholu

W Zespołach Pracowników Socjalnych MOPR Nr 1-9 prowadzone były punkty konsultacyjne dla osób z problemem alkoholowym. W 2022 r. pracownicy socjalni udzielili 1 289 osobom (nadużywającym alkoholu, współuzależnionym oraz członkom ich rodzin) 2 043 porady.

W ramach pracy socjalnej wykonywanej w punktach konsultacyjnych prowadzono działania:

- poradnictwo dla osób uzależnionych i ich rodzin (informowanie o możliwości i formach leczenia odwykowego),
- motywowanie osób uzależnionych do podjęcia terapii odwykowej i świadomego utrzymywania abstynencji, a następnie monitorowanie i wspieranie osób kontynuujących terapię odwykową,
- motywowanie osób współuzależnionych do podjęcia terapii,
- motywowanie do uczestnictwa w mitingach AA,
- wspieranie w zachowywaniu trzeźwości,
- kierowanie osób uzależnionych do poradni terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia oraz do klubów abstynenckich,
- kierowanie do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Białymstoku wniosków o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego osób uzależnionych,
- współpraca z MKRPA w sprawie osób zobowiązanych do leczenia odwykowego,
- zawieranie kontraktów socjalnych dotyczących podjęcia, monitorowania i ukończenia leczenia odwykowego w placówkach leczenia uzależnień,
- kontakt z kuratorami rodzinnymi, pedagogami szkolnymi, pracownikami ochrony zdrowia w sprawie sytuacji dzieci z rodzin dotkniętych problemem uzależnienia,
- kontakt z poradniami leczenia uzależnień i ośrodkami terapii (Ośrodkiem Profilaktyki i Terapii dla Młodzieży i Dorosłych „ETAP”), Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej, dzielnicowymi komisariatów Policji,
- przyznawanie pomocy w formie posiłków osobom uzależnionym,
- kierowanie do organizacji pozarządowych w celu uzyskania paczek żywnościowych oraz pomocy żywnościowej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020,
- wydawanie decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowych ze środków publicznych osobom nieubezpieczonym zdrowotnie,
- pomoc dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym w formie finansowania posiłków w przedszkolach i szkołach,

- wskazywanie opiekunom możliwości pobytu dzieci z rodzin z problemem alkoholowym w placówkach wsparcia dziennego.

Tabela Nr 15. Praca socjalna z osobami uzależnionymi od alkoholu

Opis pracy socjalnej	Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie pracy socjalnej
Skierowanie na terapię (uzależnienia od alkoholu lub innych środków)	421
efekt: podjęcie terapii	136
efekt: podjęcie terapii przez rodzinę	32
Wniosek do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o przymusowe leczenie osoby uzależnionej	49
efekt: postanowienie sądu w sprawie zobowiązania do leczenia odwykowego	19
efekt: leczenie w placówce zamkniętej	9
efekt: zakończone leczenie od uzależnienia	10
efekt: uczęszcza do AA	32

4. Pomoc osobom potrzebującym wsparcia ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność

W roku sprawozdawczym ubóstwo - poza niepełnosprawnością i bezrobociem - było wiodącą przyczyną korzystania z pomocy społecznej. Natomiast długotrwała lub ciężka choroba była czwartym, co do wielkości, wskazaniem do uzyskania świadczeń z pomocy społecznej.

Osobom niepełnosprawnym i chorym oraz członkom ich rodzin udzielano porad dotyczących m.in.:

- przysługujących ulg i uprawnień, w tym o dostępnych formach rehabilitacji i świadczeń pomocy społecznej,
- możliwości uzyskania pomocy rzeczowej, np. w formie żywności, paczek wydawanych przez organizacje pożytku publicznego,
- możliwości szczepienia się przeciwko COVID-19,
- możliwości uzyskania dofinansowania ze środków PFRON - w zakresie likwidacji barier technicznych, w komunikowaniu się i architektonicznych, dofinansowania turnusów rehabilitacyjnych, sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych,
- wsparcia dziennego w formie specjalistycznych usług opiekuńczych,
- możliwości skierowania do środowiskowego domu samopomocy lub warsztatu terapii zajęciowej,
- korzystania z posiłków i usług Dziennego Domu Pomocy Społecznej w Białymstoku,
- zasad przyznawania usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania i w ośrodku wsparcia, w tym w ramach tzw. opieki wytchnieniowej oraz kierowania do domu pomocy społecznej osób wymagających opieki całodobowej niemożliwej do zapewnienia w miejscu zamieszkania,
- uzyskania świadczeń opiekuńczych, tj. zasiłku pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego, świadczenia pielęgnacyjnego oraz zasiłku dla opiekuna,
- uzyskania dodatku mieszkaniowego, dodatku energetycznego, osłonowego, węglowego i innych,
- możliwości uzyskania zaświadczenia w celu uzyskania „Biletu Seniora”,
- uzyskania orzeczenia o niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności, a także uprawnień do świadczeń emerytalnych i rentowych, świadczenia uzupełniającego dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji,
- możliwości korzystania z gminnych programów osłonowych w zakresie zmniejszenia wydatków:
  - poniesionych na leki przez mieszkańców Miasta Białegostoku,
  - mieszkańców Miasta Białegostoku z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- możliwości korzystania z pomocy asystenta oraz przewozu osoby niepełnosprawnej,
- możliwości korzystania z pomocy wolontariusza organizacji pozarządowej,
- możliwości powrotu na rynek pracy poprzez wskazywanie ofert pracy adresowanych do osób niepełnosprawnych,
- możliwości skorzystania z zajęć w Klubie Senior+,
- możliwości uzyskania wsparcia w ramach Programu „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2022,
- możliwości udziału w projektach aktywizacji i szkoleniach adresowanych do osób niepełnosprawnych.

Ponadto funkcjonowanie osób samotnych, chorych i niepełnosprawnych było monitorowane przez pracowników socjalnych w środowisku społecznym, w przypadku wystąpienia trudnych warunków pogodowych (upały, mrozy), w tym we współpracy z pielęgniarką i lekarzem rodzinnym.

Tabela Nr 16. Wykaz działań skierowanych w ramach pracy socjalnej do osób niepełnosprawnych i chorych

Opis pracy socjalnej	Liczba osób, którym świadczone prace socjalną
Wskazanie możliwości wystąpienia do MZdsOoN w celu uzyskania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności	548
efekt: zgłoszenie się do MZdsOoN	442
efekt: uzyskanie stopnia niepełnosprawności	362
efekt: przyznanie zasiłku stałego	233
Pomoc w rozpoczęciu leczenia psychiatrycznego	36
efekt: podjęcie leczenia psychiatrycznego	16
Liczba wniosków skierowanych do sądu o stwierdzenie potrzeby umieszczenia w szpitalu psychiatrycznym osób chorujących psychicznie bez ich zgody	10
efekt: sądowe skierowanie na leczenie psychiatryczne	2
Pomoc w uzyskaniu świadczenia rentowego lub emerytalnego	157
efekt: przyznanie renty lub emerytury	102

5. Pomoc osobom starszym i samotnym

W strukturze MOPR w Białymstoku funkcjonuje Klub „Senior+”, będący ośrodkiem wsparcia w formie klubu samopomocy, przeznaczonym dla mieszkańców Białegostoku w wieku 60 lat i więcej, nieaktywnych zawodowo, zagrożonych wykluczeniem społecznym. Wśród uczestników Klubu „Senior+” są osoby z niepełnosprawnością. Klub „Senior+” dysponuje 35 miejscami.

Klub realizuje następujące cele:

- zawieranie nowych znajomości i utrzymywanie więzi wśród uczestników Klubu,
- integracja międzypokoleniowa i aktywizacja seniorów z różnych środowisk,
- wypełnianie czasu wolnego osobom starszym, w sposób będący swoistą profilaktyką przeciw marginalizacji i wykluczeniu społecznemu,
- propagowanie kultury i sztuki,
- upowszechnianie zdrowego trybu życia - ochrona i promocja zdrowia,
- upowszechnianie kultury fizycznej i sportu,
- propagowanie różnych form działalności twórczej seniorów; wspieranie inicjatyw umożliwiających aktywny udział seniorów.

W 2022 roku 112 osób podpisało deklarację uczestnictwa w Klubie „Senior+” i brało udział w różnego rodzaju działaniach m.in. w zajęciach: ruchowych, teatralnych, kulinarnych, plastycznych, z fizjoterapeutą, muzycznych, z fryzjerem, z pielęgniarką, z instruktorem tańca, z brydża sportowego; w jednodniowych wycieczkach autokarowych i wycieczkach integracyjno-krajoznawczych oraz rekreacyjnych; w spotkaniach z psychologiem, prawnikiem, przedstawicielami służb mundurowych; w imprezach integracyjnych; w wyjściach do instytucji kulturalno-oświatowych; w spotkaniach kulturalno-oświatowych w siedzibie klubu; w webinarach i spotkaniach dotyczących zdrowia seniorów; w spotkaniu poetyckim. W ramach wolontariatu odbyły się zajęcia z kosmetyczką.

Zorganizowano Miejski Dzień Seniora, w którym brali udział uczestnicy Klubu oraz inni seniorzy z Miasta Białystok, a także zaproszeni goście. Uroczystość miała na celu integrację seniorów.

W ramach usług aktywizujących społecznie Klub podjął działania mające na celu integrację międzypokoleniową, m.in. poprzez spotkania z dziećmi z przedszkoli, młodzieżą szkolną, osobami z niepełnosprawnościami oraz seniorami z innych placówek lub organizacji pozarządowych. Współpracowano m.in. z Uniwersytetem III Wieku, Policją, w tym dzielnicowymi, z Centrum Zawodów Medycznych i Społecznych w Białymstoku, przedszkolami, Instytutem Pamięci Narodowej oraz Polskim Związkiem Brydża Sportowego.

Uczestnikom Klubu „Senior+” udzielano pomocy w wypełnianiu druków; w załatwianiu różnego rodzaju spraw urzędowych, w tym wyszukiwaniu turnusów rehabilitacyjnych; informowano o zasadach korzystania z pomocy zgodnie z ustawą o pomocy społecznej i innymi przepisami. Wspierano seniorów w ich problemach rodzinnych, zdrowotnych, mieszkaniowych, wspólnie poszukiwano optymalnych rozwiązań. Pomagano w obsłudze telefonu komórkowego, komputera, krokomierza, informowano o wydarzeniach kulturalnych w Mieście Białystok.

Klub „Senior+” zaangażował się również w pomoc uchodźcom z Ukrainy.

Pracownicy Klubu przeprowadzili ponad 500 rozmów (telefonicznie i w siedzibie Klubu), z seniorami zainteresowanymi udziałem w Klubie „Senior+”.

W 2022 roku na utrzymanie i funkcjonowanie Klubu „Senior+” ze środków własnych Miasta Białystok wydatkowano kwotę 326 788 zł. Zadanie zostało dofinansowane ze środków budżetu państwa w ramach programu wieloletniego „Senior+” na lata 2021-2025, Edycja 2022, Moduł II „Zapewnienie funkcjonowania

Klubu Senior+ w Białymstoku” (w 2022 roku na utrzymanie i funkcjonowanie Klubu „Senior+” z otrzymanej dotacji wydatkowano kwotę 62 370 zł).

Klub „Senior+” jest jednym z wielu miejsc w Mieście Białystok działających na rzecz seniorów.

6. Pomoc rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze

MOPR podejmował działania skierowane do rodzin mających trudności opiekuńczo-wychowawcze, były to m.in.:

- rozpoznawanie i ocena sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie,
- monitorowanie funkcjonowania rodzin, monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, systematyczny kontakt z rodziną i pomoc w rozwiązywaniu problemów,
- motywowanie członków rodziny do podejmowania działań aktywizujących i poprawiających sytuację rodziny, motywowanie do zmiany postawy rodziców,
- proponowanie rodzinie objęcia pomocą asystenta rodziny, wnioskowanie o przydzielenie rodzinie asystenta,
- obejmowanie świadczeniami pieniężnymi i niepieniężnymi z pomocy społecznej, w tym w formie opłacania posiłków w szkołach, przedszkolach i żłobkach,
- informowanie oraz pomoc w uzyskaniu świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- informowanie o możliwości korzystania ze wsparcia oferowanego przez organizacje pożytku publicznego (m.in. w formie paczek żywnościowych, wyprawki szkolnej, paczek świątecznych), wydawanie opinii do stowarzyszeń i fundacji w celu uzyskania wsparcia przez rodzinę,
- wskazywanie, zachęcanie i motywowanie rodziców/opiekunów do uzyskania pomocy specjalistycznej dziecku/dzieciom mającym problemy w sferze psychicznej i emocjonalnej (poradnie psychologiczno-pedagogiczne, poradnia zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży),
- wskazywanie możliwości, kierowanie i motywowanie do zgłaszania się i korzystania z konsultacji oraz poradnictwa specjalistycznego,
- udział w posiedzeniach zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka i rodziny,
- informowanie o możliwości uczestnictwa w mediacji,
- kierowanie na warsztaty zwiększające umiejętności opiekuńczo-wychowawcze,
- motywowanie rodzin do podejmowania działań zmierzających do prawidłowego funkcjonowania poprzez udział w grupach socjoterapeutycznych,
- kierowanie dzieci do placówek wsparcia dziennego,
- wszczynanie procedury „Niebieskie Karty” w przypadku wystąpienia przemocy w rodzinie, występowanie z pismem zawiadamiającym o podejrzeniu popełnienia przestępstwa,
- kierowanie do sądów wniosków o wgląd w sytuację dzieci i rodzin (101 wniosków), sprawdzenie prawidłowości wykonywania władzy rodzicielskiej,
- informowanie o możliwości złożenia wniosku w ZMK o lokal socjalny,
- podejmowanie interdyscyplinarnej współpracy z podmiotami zajmującymi się wsparciem rodzin i dzieci - pozostawanie pracowników socjalnych w kontakcie m.in. z asystentami rodziny, pedagogami szkolnymi, wychowawcami dzieci, pracownikami placówek wsparcia dziennego (świetlic), kuratorami sądowymi, funkcjonariuszami Policji, pracownikami ochrony zdrowia, organizacjami pozarządowymi.

7. Pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego

MOPR udzielał pomocy osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego. Liczba osób, którym udzielono pomocy po opuszczeniu jednostki penitencjarnej - 88.

Pomoc tę świadczone w następujących formach:

- udzielano informacji o uprawnieniach do świadczeń z pomocy społecznej i możliwych formach wsparcia; przyznawano pomoc finansową, posiłki w Dziennym Domu Pomocy Społecznej, świadczone pracę socjalną,
- wskazywano podmioty na terenie miasta Białegostoku udzielające pomocy w formie schronienia (m.in. w Stowarzyszeniu Penitencjarnym „Patronat”), posiłku, żywności, odzieży,
- świadczone poradnictwo specjalistyczne, w tym rodzinne, psychologiczne, prawne; prowadzono poradnictwo dotyczące terapii dla rodzin (współuzależnionych), kierowano do poradni odwykowych w celu podjęcia leczenia (wskazywano dostępne poradnie); motywowano do zachowania trzeźwości,
- motywowano do zachowań zgodnych z normami życia społecznego oraz unikania sytuacji związanych z łamaniem prawa,
- potwierdzano prawo do świadczeń opieki zdrowotnej,
- informowano o możliwości ubiegania się o ustalenie stopnia niepełnosprawności,

- informowano o podmiotach oferujących leczenie farmakologiczne i terapeutyczne,
- zobowiązywano do rejestracji w urzędzie pracy; motywowano do utrzymywania stałego kontaktu z urzędem pracy; informowano i kierowano na kursy i szkolenia oraz do udziału w projektach mających na celu aktywizację społeczno-zawodową, motywowano do aktywnego poszukiwania pracy,
- informowano o zasadach ubiegania się o przydział mieszkania z zasobów gminy, o możliwości uzyskania dodatku mieszkaniowego oraz innych dodatków i motywowano do złożenia wniosku o ich uzyskanie; przyznawano zasiłki celowe na dofinansowanie opłat mieszkaniowych, wydawano zaświadczenia do celów ubiegania się o lokal socjalny,
- współpracowano ze służbą więzienną (m.in. wymiana informacji dotyczących osób osadzonych bądź opuszczających jednostki penitencjarne odnośnie ich zatrudnienia i dochodów uzyskiwanych z tego tytułu, a także potrzeby objęcia pomocą po opuszczeniu zakładu karnego) oraz z Zespołem Kuratorskiej Zawodowej Służby Sądowej.

III. POMOC OSOBOM DOZNAJĄCYM PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OSOBOM STOSUJĄCYM PRZEMOC

Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Białymstoku w 2022 roku zgodnie ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” podejmowali następujące działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- pracowali łącznie z 995 rodzinami, u których była realizowana procedura „Niebieskie Karty”,
- objęli 2 969 osób pomocą grup roboczych, odbyły się 2 374 spotkania,
- współpracowali z grupami roboczymi przy realizacji procedury „Niebieskie Karty”, wypełniono 673 formularzy „Niebieska Karta – C” i 567 formularzy „Niebieska Karta – D”,
- wypełnili 87 formularzy „Niebieska Karta – A” wszczynające procedurę „Niebieskie Karty”,
- wypełnili 68 formularzy „Niebieska Karta – A” wszczynających procedurę „Niebieskie Karty”, w których osobą podejrzaną, że doznaje przemocy w rodzinie było wskazane dziecko,
- objęli pomocą w formie poradnictwa socjalnego 783 osoby dotknięte przemocą w rodzinie,
- poinformowali o możliwości udziału w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych 536 osób wskazanych w procedurach „Niebieskie Karty” jako osoby, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie,
- w sytuacji bezpośredniego zagrożenia zdrowia lub życia na podstawie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie dokonali czynności odebrania 9 dzieci, które zostały umieszczone w całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej,
- wystosowali 202 wnioski/pisma do sądu, Policji, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz innych instytucji,
- objęli działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty” 1 517 osób, w tym: 736 kobiet, 87 mężczyzn i 694 dzieci.

W 2022 r. 38 rodzinom objętym procedurą „Niebieskie Karty” przydzielono asystenta rodziny.

Zgodnie z art. 9a ust. 9 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku zapewnia obsługę organizacyjno-techniczną zespołu interdyscyplinarnego. Zarządzeniem Nr 1203/16 Prezydenta Miasta Białegostoku z dnia 27 grudnia 2016 r. w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego został powołany Zespół Interdyscyplinarny w Mieście Białystok. Obecnie w jego skład wchodzi 29 osób. Są to przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Urzędu Miejskiego w Białymstoku, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych, sądu, Żandarmerii Wojskowej, prokuratury oraz przedstawiciele podmiotów niepublicznych działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W roku sprawozdawczym na terenie Ośrodka odbyły się 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego, podczas których podjęto 5 uchwał.

Na terenie Miasta Białystok w roku ubiegłym realizowano łącznie 1 128 procedur „Niebieskie Karty”, w tym:

- 625 procedur „Niebieskie Karty” wpłynęło do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego w Mieście Białystok w 2022 r.,
- 503 procedury „Niebieskie Karty” kontynuowano z lat poprzednich.

Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego zamknął 662 procedury „Niebieskie Karty” w tym:

- 528 w związku ze zrealizowanym planem pomocy i uzasadnionym przypuszczeniem ustania przemocy w rodzinie,
- 134 ze względu na brak zasadności podejmowania działań.

W związku ze zmianą miejsca zamieszkania rodziny objętej procedurą „NK” przekazano 18 procedur do ZI w innych gminach. Do realizacji na 2022 rok przeszło 448 procedur „Niebieskie Karty”.

Łącznie do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego w mieście Białystok w 2022 r. wpłynęło 769 formularzy „Niebieskie Karty - A”, w tym wypełnione przez przedstawicieli podmiotów ustawowo do tego zobowiązanych:

- pomocy społecznej - 126,
- Policji - 596,
- MKRPA - 4,
- oświaty - 35,
- ochrony zdrowia - 8.

Liczba formularzy „Niebieska Karta – A” wszczynających procedurę „Niebieskie Karty”, w których osobą, co do której istnieje podejrzenie, że doświadcza przemocy w rodzinie była osoba niepełnoletnia (dziecko poniżej 18 roku życia – 178).

Liczba formularzy „Niebieska Karta – A” wszczynających procedurę „Niebieskie Karty”, w których osobą, co do której istnieje podejrzenie, że doświadcza przemocy w rodzinie była osoba starsza (powyżej 65 roku życia) – 85.

IV. WSPIERANIE RODZINY I SYSTEM PIELICZY ZASTĘPCZEJ

1. Wsparcie rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej pracownik socjalny, po powzięciu informacji o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, przeprowadza rodzinny wywiad środowiskowy w tej rodzinie, dokonuje analizy sytuacji i w razie stwierdzenia, że rodzina przeżywa trudności, za jej zgodą, kieruje wniosek do Dyrektora MOPR, który przydziela rodzinie asystenta rodziny. Ponadto zgodnie z art. 109 § 2 pkt 1 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, sąd opiekuńczy może zobowiązać rodziców oraz małoletniego do określonego postępowania, w szczególności do pracy z asystentem rodziny.

Zadaniem asystenta rodziny jest pomoc rodzinie przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci, wsparcie w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz praca z rodzicami biologicznymi, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w celu przywrócenia pełnej władzy rodzicielskiej.

W roku 2022 asystenci rodziny zmienili siedzibę wykonywania pracy z Zespołu ds. Asysty Rodzinnej przy ul. Białej 13/33 na Zespoły Pracowników Socjalnych Nr 1-9 zlokalizowanych na terenie całego miasta. Zmiana organizacji pracy asystentów miała na celu podniesienie efektywności i dostępności wsparcia zapewnianego rodzinie, a także bieżący przepływ informacji między asystentem rodziny a pracownikiem socjalnym. W roku 2022 w MOPR zatrudnionych było 17 asystentów. Koszty zatrudnienia asystentów finansowane były z budżetu Miasta Białystok oraz dotacji budżetu państwa w ramach programu „Asystent rodziny na rok 2022”.

W 2022 r. wsparciem asystenta rodziny objęto 255 rodzin. Liczba dzieci w tych rodzinach wynosiła 594, przy czym 100 z nich przebywało w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.

1. Zadania realizowane przez asystentów rodziny MOPR:

- opracowano 102 plany pracy z rodziną we współpracy z pracownikami socjalnymi, koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej,
- dokonano 269 okresowych ocen sytuacji rodzin,
- zakończono współpracę z 101 rodzinami, 18 dzieci powróciło z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej,
- monitorowano funkcjonowanie 17 rodzin po zakończeniu pracy z rodziną,
- na wniosek sądu sporządzono 179 opinii o rodzinie i jej członkach,
- współpracowano z grupami roboczymi w zakresie pomocy rodzinom z problemem przemocy (udział w 160 posiedzeniach grup roboczych w ramach procedury „Niebieskie Karty”),
- udział w 45 zespołach ds. okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej,
- podjęto 35 działań o charakterze interwencyjnym i zaradcym.

2. W grudniu 2022 r. dla 180 dzieci i ich rodziców zorganizowano zabawę połączoną z aktywnością fizyczną na Stadionie Miejskim w Białymstoku. Spotkanie posiadało walor terapeutyczny, miało także na celu krzewienie kultury fizycznej. Uczestnikom zapewniono poczęstunek, a dzieciom prezenty świąteczne.

3. Wspieranie kobiet w ciąży i rodzin z ustawy „Za życiem”.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” ze wsparcia asystenta rodziny może skorzystać każda kobieta w ciąży i jej rodzina oraz rodzina z dzieckiem, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie lub nieuleczalną chorobę powstałą w prenatalnym okresie rozwoju dziecka

lub w czasie porodu. Rodzina jest wówczas uprawniona do poradnictwa, które jest koordynowane przez asystenta rodziny.

W 2022 r. nie odnotowano wpływu do MOPR wniosku o objęcie rodziny wsparciem asystenta rodziny z ustawy „Za życiem”, ale mimo to 7 kobietom w ciąży świadczone poradnictwo.

Pracownicy socjalni MOPR:

- przeprowadzili 114 wywiadów środowiskowych w celu rozpoznania i analizy sytuacji rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej,
- uczestniczyli w 166 posiedzeniach zespołu do spraw opracowania okresowej oceny dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej,
- przesłali 49 opinii do PCPR i placówek opiekuńczo-wychowawczych z terenu innych powiatów,
- prowadzili monitoring sytuacji dziecka w 114 rodzinach.

2. Rodziny zastępcze

W 2022 r. ze świadczeń pieniężnych do dnia 31.08.2022 r. skorzystało 201 rodzin zastępczych, w których przebywało łącznie 303 dzieci i pełnoletnich wychowanków pozostających w dotychczasowych rodzinach zastępczych oraz 4 rodzinnych domów dziecka, w których przebywało 32 dzieci i pełnoletnich wychowanków. Od 01.09.2022 r. jedna rodzina zastępcza niezawodowa przekształciła się w rodzinę zawodową oraz jedna rodzina zawodowa przekształciła się w rodzinny dom dziecka, od tego terminu ze świadczeń pieniężnych skorzystało 200 rodzin zastępczych, w których przebywało łącznie 296 dzieci i pełnoletnich wychowanków oraz 5 rodzinnych domów dziecka, w których przebywało 39 dzieci i pełnoletnich wychowanków.

Tabela Nr 17. Świadczenia pieniężne przyznane rodzinom zastępczym

Formy pomocy	Typy rodzinnej pieczy zastępczej						Łącznie kwota w zł
	Rodzina zastępcza spokrewniona		Rodzina zastępcza niezawodowa		Rodzina zastępcza zawodowa		
	liczba świadczeń	kwota w zł	liczba świadczeń	kwota w zł	liczba świadczeń	kwota w zł	
Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej	2 209	1 596 043	535	586 430	472	463 049	2 645 522
Jednorazowe świadczenie pieniężne na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka do rodzinnej pieczy zastępczej	13	18 500	6	8 500	20	23 797	50 797
Dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka	46	21 478	10	3 356	12	4 670	29 504
Zdarzenia losowe lub inne zdarzenia mające wpływ na jakość sprawowanej opieki	1	1 500	0	0	1	1 100	2 600
Utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego	0	0	0	0	43	47 994	47 994

Wynagrodzenie z tytułu pełnienia funkcji: zawodowej rodziny zastępczej; rodziny pomocowej (ze składkami na ubezpieczenie społeczne i fundusz pracy)	-	-	-	-	219	778 319	778 319
Łącznie	2 269	1 637 521	551	598 286	767	1 318 929	3 554 736

Tabela Nr 18. Tabela zbiorcza rodzinnej pieczy zastępczej otrzymującej świadczenia

Forma rodzinnej pieczy zastępczej								Łącznie	
Rodzina zastępcza spokrewniona		Rodzina zastępcza niezawodowa		Rodzina zastępcza zawodowa		Rodzinny dom dziecka			
liczba rodzin	liczba dzieci	liczba rodzin	liczba dzieci	liczba rodzin	liczba dzieci	liczba RDD	liczba dzieci	liczba rodzin	liczba dzieci
150	194	40	52	10	50	5	39	205	335

Tabela Nr 19. Świadczenia pieniężne przyznane rodzinnym domom dziecka

Formy pomocy	Rodzinny dom dziecka	
	liczba świadczeń	kwota w zł
Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej	390	420 085
Jednorazowe świadczenie pieniężne na pokrycie niezbędnych kosztów związanych potrzebami przyjmowanego dziecka do rodzinnej pieczy zastępczej	8	11 700
Dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka	19	3 197
Utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego	51	79 950
Wynagrodzenie z tytułu pełnienia funkcji: prowadzącego rodzinny dom dziecka; osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich (ze składkami na ubezpieczenie społeczne i fundusz pracy), rodzin pomocowych	121	488 961
Łącznie	589	1 003 893

W 2022 r. rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka wypłacono 1 195 dodatków wychowawczych „500+” na kwotę 531 343 zł. Środki te pochodziły z dotacji budżetu miasta.

Na terenie Miasta Białegostoku na dzień 31.12.2022 r. prowadzone były 2 rodzinne domy dziecka oraz zamieszkiwało 8 rodzin zastępczych zawodowych, w tym 2 rodziny zastępcze pełniące funkcję pogotowia rodzinnego i 1 rodzina specjalistyczna. Natomiast na terenie Powiatu Białostockiego zamieszkiwały 2 rodziny zastępcze zawodowe, w tym 1 rodzina zawodowa specjalistyczna oraz prowadzone były 3 rodzinne domy dziecka, na rzecz których właściwym do wypłaty świadczeń i wynagrodzeń jest Miasto Białystok.

W dniu 01.09.2022 r. została zawarta umowa o pełnienie funkcji zawodowej rodziny zastępczej z osobami, które tworzyły rodzinę zastępczą niezawodową. W dniu 30.09.2022 r. zawarta została umowa o prowadzenie rodzinnego domu dziecka od dnia 01.09.2022 r. z osobą, która wcześniej tworzyła rodzinę zastępczą zawodową. Do dnia 31.08.2022 r. wypłacono wynagrodzenie: 10 zawodowym rodzicom zastępczym, w tym 2 rodzinom zastępczym o charakterze pogotowia rodzinnego i 2 rodzinom zastępczym specjalistycznym; 4 osobom prowadzącym domy dziecka; 6 osobom do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi przebywającymi w rodzinnych domach dziecka i przy pracach gospodarskich oraz 1 rodzinie pomocowej. Wynagrodzenie było również wypłacane 8 osobom do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi przebywającymi w zawodowych rodzinach zastępczych i przy pracach gospodarskich.

Od dnia 01.09.2022 r. wypłacono wynagrodzenie: 10 zawodowym rodzicom zastępczym, w tym 2 rodzinom zastępczym o charakterze pogotowia rodzinnego i 2 rodzinom zastępczym specjalistycznym; 5 osobom prowadzącym domy dziecka; 6 osobom do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi przebywającymi w rodzinnych domach dziecka i przy pracach gospodarskich. Wynagrodzenie było również wypłacane

8 osobom do pomocy przy sprawianiu opieki nad dziećmi przebywającymi w zawodowych rodzinach zastępczych i przy pracach gospodarskich oraz 1 rodzinie pomocowej.

W roku sprawozdawczym na terenie innych powiatów funkcjonowały 52 rodziny zastępcze, 1 zawodowa rodzina zastępcza specjalistyczna oraz 2 rodzinne domy dziecka, w których było umieszczonych 66 dzieci i osób pełnoletnich pozostających w dotychczasowej rodzinnej pieczy zastępczej, pochodzących z Miasta Białegostoku. MOPR na podstawie zawartych porozumień wydatkował środki finansowe na ww. dzieci i osoby na rzecz 19 powiatów.

Tabela Nr 20. Wydatki z tytułu utrzymania dzieci pochodzących z terenu Miasta Białegostoku, zamieszkujących na terenie innych powiatów

Formy pomocy	Typy rodzinnej pieczy zastępczej								Łącznie kwota w zł
	Rodzina zastępcza spokrewniona		Rodzina zastępcza niezawodowa		Rodzina zastępcza zawodowa		Rodzinny dom dziecka		
	liczba świadczeń	kwota w zł	liczba świadczeń	kwota w zł	liczba świadczeń	kwota w zł	liczba świadczeń	kwota w zł	
Wydatki z tytułu utrzymania dzieci na terenie innego powiatu	431	356 207	324	316 622	24	17 304	56	43 082	733 215
Wydatki z tytułu umów zleceń zawodowych rodzin zastępczych i RDD z innych powiatów	-	-	0	0	13	23 233	57	42 901	66 134
Łącznie wydatki poniesione na podstawie zawartych porozumień z innymi powiatami	431	356 207	324	316 622	37	40 537	122	85 983	799 349

W 2022 r. na terenie Miasta Białegostoku przebywało 32 dzieci i osób pełnoletnich pozostających w dotychczasowej rodzinnej pieczy zastępczej pochodzących z terenu 9 innych powiatów, umieszczonych w:

- 14 rodzinach zastępczych spokrewnionych,
- 12 rodzinach zastępczych niezawodowych,
- 1 rodzinie zastępczej zawodowej,
- 1 rodzinnym domu dziecka.

Koszty utrzymania dzieci z innych powiatów refundowane były przez te powiaty.

Tabela Nr 21. Dochody z tytułu utrzymania dzieci pochodzących z terenów innych powiatów, umieszczonych w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie Miasta Białegostoku

Dochody zrealizowane na podstawie zawartych porozumień z innymi powiatami	Dochody z tytułu utrzymania dzieci z terenu innego powiatu (kwota w zł)	Dochody z tytułu umów zleceń zawodowej rodziny zastępczej za opiekę nad dziećmi z innych powiatów (kwota w zł)	Łącznie kwota w zł
	366 976	20 454	387 430

3. Usamodzielnianie wychowanków

Na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wychowankom opuszczającym rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo-wychowawcze przysługuje pomoc z tytułu usamodzielnienia.

Tabela Nr 22. Usamodzielniani wychowankowie rodzin zastępczych

Pomoc na kontynuowanie nauki		Pomoc na usamodzielnienie		Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej		Razem
Liczba osób	Kwota świadczeń (w zł)	Liczba osób	Kwota świadczeń (w zł)	Liczba osób	Kwota świadczeń (w zł)	Kwota świadczeń (w zł)
57	222 626	13	76 874	11	27 500	327 000

Tabela Nr 23. Usamodzielniani wychowankowie placówek opiekuńczo-wychowawczych

Pomoc na kontynuowanie nauki		Pomoc na usamodzielnienie		Pomoc na zagospodarowanie		Razem
Liczba osób	Kwota świadczeń (w zł)	Liczba osób	Kwota świadczeń (w zł)	Liczba osób	Kwota świadczeń (w zł)	Kwota świadczeń (w zł)
44	226 966	5	34 515	10	25 000	286 481

Łączne wydatki budżetowe za 2022 r. dotyczące usamodzielnianych wychowanków (na podstawie ustawy o pomocy społecznej i ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej) wyniosły 678 862 zł, pomocy udzielono 136 osobom.

W 2022 r. usamodzielniono:

- 69 wychowanków rodzin zastępczych na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- 52 wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- 15 wychowanków placówek określonych w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

4. Instytucjonalna piecza zastępcza

W 2022 r. w związku z realizacją zadania z zakresu zawartych porozumień w sprawie przyjęcia oraz warunków pobytu i wysokości wydatków na opiekę i wychowanie 5 dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów poniesiono wydatki w wysokości 239 210 zł:

- 3 dzieci w Regionalnej Placówce Opiekuńczo-Terapeutycznej w Ignatkach – 199 792 zł,
- 1 dziecko w Regionalnej Placówce Opiekuńczo-Terapeutycznej Nr 1 w Gliwicach – 38 131 zł,
- 1 dziecko w Rodzinnym Domu Dziecka w Krasnem – 1 287 zł.

Natomiast z tytułu dochodów na utrzymanie dzieci pochodzących z terenu innych powiatów, umieszczonych w niepublicznych placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie Miasta Białegostoku, MOPR otrzymał kwotę 29 193 zł na:

- 1 dziecko w Rodzinnym Domu Dziecka Św. Rodziny z Nazaretu – 10 683 zł,
- 1 dziecko w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej „Dom Powrotu” w Białymstoku – 18 510 zł

Placówkom opiekuńczo-wychowawczym typu rodzinnego wypłacono 36 dodatków do zryczałtowanej kwoty „500+” w wysokości 16 016 zł. Środki te pochodziły z dotacji budżetu państwa.

Natomiast placówkom opiekuńczo-wychowawczym typu interwencyjnego i socjalizacyjnego wypłacono 490 dodatków w wysokości świadczenia wychowawczego „500+” na kwotę 231 081 zł. Środki te pochodziły z dotacji budżetu państwa.

W 2022 r. do poszczególnych placówek opiekuńczo-wychowawczych wydano 98 skierowań, w tym:

- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Dom pod Modrzewiem” - 8,
- Pogotowie Opiekuńcze - 12,
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza im. dr Ireny Białówny - 6,
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Moje Miejsce” - 27,
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Nadzieja” - 6,
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Jedynka” - 10,
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Radość” - 11,
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Dom Powrotu - 15,
- Rodzinny Dom Dziecka Św. Rodziny z Nazaretu - 3.

W 2022 r. na podstawie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych MOPR realizował w imieniu Miasta Białegostoku zadanie z zakresu zawartego porozumienia w sprawie współfinansowania opłaty za wyżywienie i zakwaterowanie dziecka pozbawionego opieki i wychowania rodziców, umieszczonego w zakładzie opiekuńczo-leczniczym: 1 dziecko w Zakładzie Opiekuńczo-Leczniczym w Wierzbicach – 15 630 zł.

5. Zadanie realizowane przez MOPR w Białymstoku jako organizatora rodzinnej pieczy zastępczej

Prezydent Miasta Białegostoku wyznaczył Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Miasta Białegostoku. Zadanie to w MOPR realizuje Zespół ds. Pieczy Zastępczej. W roku sprawozdawczym pracowali w nim koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, pracownicy socjalni, psychologzy i pedagodzy.

Wsparciem pracowników ZPZ w 2022 r. objęto łącznie 153 rodziny zastępcze spokrewnione, 44 rodziny zastępcze niezawodowe, 11 rodzin zastępczych zawodowych i 5 rodzinnych domów dziecka. Łącznie w rodzinnej pieczy zastępczej przebywało 338 wychowanków. Jedna z niezawodowych rodzin zastępczych przekształciła się w zawodową rodzinę zastępczą, jedna z zawodowych rodzin zastępczych przekwalifikowała się w rodzinny dom dziecka. Wsparciem Zespołu objęci byli także wychowankowie pieczy zastępczej realizujący indywidualny program usamodzielnienia (IPU w 2022 r. realizowało 376 wychowanków).

Zespół realizował zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej poprzez:

1. Prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, rodziny zastępczej zawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Podejmowano działania promocyjne mające na celu upowszechnienie idei rodzicielstwa zastępczego i budowanie życzliwej atmosfery społecznej wobec rodzin zastępczych oraz ich wychowanków poprzez: rozpowszechnianie ulotek i plakatów informacyjnych „I Ty możesz zostać rodziną zastępczą”, zamieszczanie na stronie internetowej MOPR informacji dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, ofert Ośrodka skierowanych do rodzin zastępczych oraz informacje o działaniach skierowanych do opiekunów zastępczych i wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej. Na antenie Telewizji Polskiej S.A. Oddział Terenowy w Białymstoku emitowany był spot informacyjno-społeczny promujący rodzicielstwo zastępcze. Pracownicy Zespołu promowali rodzicielstwo zastępcze także podczas „Pikniku u Mamy”, który odbył się w dniu 21.08.2022 r. na terenie rzymskokatolickiej parafii pw. Królowej Rodzin w Białymstoku.

2. Kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych.

Na wniosek sądu sporządzono 19 opinii o kandydatach do pełnienia funkcji rodziny zastępczej (osoby niepozostające w związkach oraz małżeństwa – łącznie 24 osoby). W ramach opiniowania kandydaci spotkali się z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej oraz wzięli udział w badaniach psychologicznych.

W procedurze kwalifikacyjnej na niezawodową rodzinę zastępczą wzięło udział 11 kandydatów, 2 osoby (małżeństwo) wzięły udział w procedurze kwalifikacyjnej na rodzinę zastępczą zawodową, 1 osoba – w procedurze kwalifikacyjnej na prowadzącego rodzinny dom dziecka. W ramach procedury kwalifikacyjnej kandydaci spotkali się z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej lub pracownikiem socjalnym oraz psychologiem i pedagogiem. W szkoleniu dla kandydatów na rodzinę zastępczą niezawodową uczestniczyło 8 osób.

3. Zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji.

Opiekunowie zastępczy uczestniczyli w warsztatach metodą Ruchu Rozwijającego Weroniki Sherborne, szkoleniu „Praca z nastolatkiem” i Konferencji „Kierunek Rodzina”, zorganizowanych przez Fundację „DIALOG” w ramach Ośrodka Szkoleniowo-Konsultacyjnego.

4. Zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych.

W ramach działań Klubu Pieczy Zastępczej Ośrodka Konsultacyjno-Szkoleniowego organizowano spotkania, które łączyły w sobie elementy grupy wsparcia i edukacji.

Jedna zawodowa rodzina i jeden rodzinny dom dziecka korzystały ze wsparcia 4 rodzin pomocowych.

W 9 zawodowych rodzinach zastępczych i we wszystkich rodzinnych domach dziecka zatrudnione były osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich.

W ramach Projektu „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID -19” rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka korzystały ze sprzętu komputerowego i audiowizualnego.

5. Organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy.

W ramach Ośrodka Konsultacyjno-Szkoleniowego 31 wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej zostało objętych mentoringiem. Wychowanków rodzinnej pieczy zastępczych do mentoringu typował organizator rodzinnej pieczy zastępczej.

6. Współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi.

Realizując zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej pracownicy Zespołu ds. Pieczy Zastępczej:

– byli w stałym kontakcie z przedstawicielami sądów, instytucji oświatowych, ośrodków zdrowia, świetlic socjoterapeutycznych, Policji, PCPR i innych instytucji działających na rzecz dzieci i rodziny, z ośrodkiem adopcyjnym, placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, Fundacją „DIALOG” i innymi organizacjami pozarządowymi,

– brali udział w grupach roboczych powołanych przez Zespół Interdyscyplinarny do pracy z rodzinami, wobec których istniało podejrzenie, że są dotknięte problemem przemocy w rodzinie,

– współpracowali z asystentami rodzin biologicznych dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej, pracownikami socjalnymi oraz innymi podmiotami organizującymi pracę z rodzinami.

7. Prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

Psycholodzy Zespołu przeprowadzili 364 rozmowy wspierające i konsultacje psychologiczne ze 158 osobami. Pedagog odbył 490 rozmów wspierających i konsultacji pedagogicznych.

8. Zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego.

Pomoc prawna świadczona przez prawnika w Ośrodku Interwencji Kryzysowej MOPR.

9. Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.

Oceny sytuacji dzieci dokonywane były na posiedzeniach z udziałem rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka, pedagoga, psychologa, przedstawiciela ośrodka adopcyjnego, koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, rodziców dziecka lub innych osób bliskich dziecku, a także asystentów rodziny, pracowników socjalnych, przedstawicieli przedszkoli oraz szkół i organizacji pozarządowych.

Na posiedzeniach sporządzono 446 ocen sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka wraz z opinią o zasadności dalszego pobytu dzieci w pieczy zastępczej, które następnie zostały przekazane do właściwego sądu. Ponadto przekazano do sądu 96 pism informujących o znaczących zmianach w sytuacji wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej lub opiekunów zastępczych. Sporządzono 51 ocen rodzin zastępczych i prowadzących rodzinny dom dziecka.

10. Prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej.

Psycholodzy i pedagog ZPZ odwiedzali rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka w miejscu zamieszkania (104 spotkania). Psycholodzy sporządzili 53 opinie psychologiczne dotyczące aktualnego stanu psychofizycznego dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej.

Rodzice i bliscy dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej mogli skorzystać z pomocy psychologów i pedagoga ZPZ (przeprowadzono 105 rozmów i konsultacji). Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej i pracownicy socjalni spotkali się 103 razy z rodzicami dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka. Rodzice biologiczni i inni krewni mogli spotykać się także z wychowankami rodzinnej pieczy zastępczej w dostosowanych do tego pomieszczeniach na terenie MOPR (odbyło się 80 spotkań).

11. Przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy, o której mowa w art. 42 ust. 7 ustawy, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Sporządzono 33 opinie o spełnianiu warunków do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, w tym 22 opinie na wniosek sądu i 11 opinii na wniosek kandydatów.

Przeprowadzono 33 badania psychologiczne w celu sporządzenia okresowych opinii o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

12. Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających.

Do Ośrodka Adopcyjnego ROPS zgłoszono informacje o 43 dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w rodzinach adopcyjnych umieszczono 13 dzieci.

13. Wydawanie opinii i zaświadczeń.

Sporządzono 85 opinii dotyczących m.in. zasadności przyznania rodzinom zastępczym środków finansowych czy zatrudnienia osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich. Na prośbę opiekunów zastępczych oraz usamodzielnianych wychowanków wydano 219 zaświadczeń.

14. Monitorowanie realizacji indywidualnych programów usamodzielnienia, ich aktualizacji oraz udzielanie wsparcia usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej.

Ogółem realizowano 376 Indywidualnych Programów Usamodzielnienia (IPU). Realizacja programów była na bieżąco monitorowana przez pracownika socjalnego ZPZ lub koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Po raz pierwszy program opracowało 47 osób, 110 razy dokonano aktualizacji IPU oraz sporządzono 3 oceny.

Pracownicy socjalni oraz koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej 526 razy spotkali się z usamodzielnianymi wychowankami pieczy zastępczej (udzielone wsparcie polegało m.in. na pomocy w załatwianiu spraw urzędowych, motywowaniu do nauki i poszukiwania pracy, informowaniu i zachęcaniu do udziału w projektach oraz szkoleniach). Osoby usamodzielniane mogły korzystać również z pomocy psychologów i pedagoga ZPZ (odbyło się 78 spotkań specjalistów z osobami usamodzielnianymi).

Usamodzielniani wychowankowie kierowani byli do mieszkań chronionych treningowych będących w dyspozycji Dyrektora MOPR. Z pobytu w mieszkaniach chronionych skorzystało 19 usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej. Wszyscy usamodzielniani wspierani byli przez pracownika socjalnego ZPZ (odbyły się 304 spotkania, nawiązano 241 kontaktów telefonicznych z wychowankami skierowanymi do mieszkań chronionych oraz przeprowadzono 55 wywiadów środowiskowych).

W 2022 r. na utrzymanie mieszkań chronionych treningowych wydatkowano kwotę 56 194 zł. Wychowankowie partycypowali w kosztach utrzymania mieszkania w wysokości zależnej od dochodu własnego. Z tytułu partycypacji wychowanków w kosztach utrzymania mieszkania uzyskano kwotę 10 174 zł. W mieszkaniach na bieżąco wymieniono zużyte wyposażenie oraz przeprowadzono potrzebne naprawy. Do mieszkań zakupiono m.in.: artykuły gospodarstwa domowego i tekstylia pościelowe. Na zakup materiałów i wyposażenia wydatkowano 5 062 zł.

Realizacja zadań przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej

W okresie sprawozdawczym w ZPZ pracowało 8 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Koordynatorzy objęli systematycznym wsparciem łącznie 105 rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka, w których przebywało 203 wychowanków. Z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej współpracował dyrektor placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego (przebywało w niej 10 wychowanków). Ponadto koordynatorzy objęli wsparciem 93 usamodzielnianych wychowanków.

Sprawowanie nadzoru nad realizacją praw i obowiązków opiekuna tymczasowego

Na podstawie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, pracownik socjalny Zespołu ds. Pieczy Zastępczej, przy wsparciu koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, psychologów i pedagoga, sprawował nadzór nad realizacją praw i obowiązków łącznie 97 opiekunów tymczasowych ustanowionych przez sąd dla 130 małoletnich obywateli Ukrainy. Oprócz spotkań z opiekunami tymczasowymi i wychowankami pracownicy kontaktowali się m.in. ze Strażą Graniczną, szkołami oraz sądem. Do ewidencji małoletnich, którzy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki osoby sprawującej faktyczną pieczę nad nimi lub przed przybyciem byli umieszczeni w pieczy zastępczej, wpisano 7 dzieci.

W ramach programu Pomoc uchodźcom w Polsce/Ochrona dzieci/Odpowiadanie na pilne potrzeby dzieci i rodzin uchodźców w Polsce, na podstawie umowy partnerstwa podpisanej przez przedstawicieli Miasta Białystok z UNICEF, w okresie od września do grudnia 2022 r. zrealizowano następujące działania sfinansowane ze środków przekazanych przez UNICEF:

- integracyjne spotkanie świąteczne opiekunów tymczasowych wraz z podopiecznymi oraz opiekunów zastępczych wraz z wychowankami (uczestnicy imprezy obejrzeli spektakl „Jaś i Małgosia” w Białostockim Teatrze Lalek; zorganizowano im gry i zabawy, a także poczęstunek oraz spotkanie z Mikołajem - koszt imprezy wyniósł 9 998 zł),
- szkolenie z zakresu Dialogu Motywującego z elementami superwizji (48 godzin dydaktycznych), w którym uczestniczyli pracownicy Zespołu ds. Pieczy Zastępczej (koszt szkolenia - 14 400 zł),
- opiekunom tymczasowym przekazano karty przedpłacone, które zasilano miesięcznie kwotą 300 zł na każde ukraińskie dziecko przebywające pod opieką (koszt działania - 65 000 zł).

V. ŚWIADCZENIA OPIEKI ZDROWOTNEJ FINANSOWANE ZE ŚRODKÓW PUBLICZNYCH

Do zadań zleconych gminy, zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, należy wydawanie decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej świadczeniobiorcom innym niż ubezpieczeni, osobom posiadającym miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i posiadającym obywatelstwo polskie oraz osobom, które uzyskały w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, spełniającym kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 8 ustawy o pomocy społecznej, przy jednoczesnym stwierdzeniu braku okoliczności, o której mowa w art. 12 ustawy o pomocy społecznej tj. ustaleniu, iż nie zachodzą dysproporcje między udokumentowaną wysokością dochodu, a sytuacją majątkową osoby lub rodziny wskazujące, że osoba ta lub rodzina jest w stanie przezwyciężyć trudną sytuację życiową wykorzystując własne zasoby majątkowe.

Decyzję potwierdzającą prawo do świadczeń opieki zdrowotnej wydaje się na wniosek świadczeniobiorcy, a w przypadku stanu nagłego - na wniosek świadczeniodawcy udzielającego świadczenia opieki zdrowotnej, złożony niezwłocznie po udzieleniu świadczenia. Postępowanie może być wszczęte również z urzędu lub na wniosek właściwego oddziału Wojewódzkiego Funduszu Zdrowia.

Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie decyzji przysługuje przez okres 90 dni od dnia określonego w decyzji, którym jest dzień złożenia wniosku, a w przypadku udzielenia świadczenia w stanie nagłym - dzień udzielenia świadczenia, chyba że w tym okresie świadczeniobiorca zostanie objęty ubezpieczeniem zdrowotnym.

W 2022 r. wydano 313 decyzji w sprawie uprawnienia do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych świadczeniobiorcom innym niż ubezpieczeni (zgodnie z art. 7 ust. 2-4 ustawy

o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych), w tym 238 decyzji przyznających, 12 decyzji odmownych, 16 decyzji wygaszających uprawnienie - na podstawie postępowania z urzędu oraz 47 decyzji umarzających postępowanie w sprawie przyznania uprawnienia do świadczeń opieki zdrowotnej.

VI. REHABILITACJA SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

W ramach realizacji zadań z zakresu rehabilitacji społecznej MOPR w 2022 r. dofinansował:

- likwidację barier technicznych, w komunikowaniu się, architektonicznych,
- zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
- zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny,
- uczestnictwo osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
- działalność warsztatów terapii zajęciowej,
- rehabilitację dzieci i młodzieży.

Tabela Nr 24. Zestawienie zbiorcze zadań z zakresu rehabilitacji społecznej

Nazwa zadania	Liczba wniosków	Liczba zrealizowanych wniosków	Kwota wypłaconego dofinansowania (w zł)	
Bariery techniczne	88	79	214 899	
Bariery w komunikowaniu się	26	17	49 328	
Bariery architektoniczne	36	25	335 773	
Przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	1 866	1 683	1 836 402	
Sprzęt rehabilitacyjny	36	27	25 811	
Turnusy rehabilitacyjne	Dorośli	770	503	840 119
	Dzieci	121	84	196 182
Warsztaty terapii zajęciowej			2 868 535	
Razem	2 943	2 418	6 367 049	

Tabela Nr 25. Zestawienie zbiorcze zadań z zakresu rehabilitacji dzieci i młodzieży

Rehabilitacja dzieci i młodzieży	Liczba wniosków	Liczba zrealizowanych wniosków	Kwota wypłaconego dofinansowania (w zł)
Bariery w komunikowaniu się	23	14	49 241
Przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	330	279	429 406
Sprzęt rehabilitacyjny	9	8	8 595
Razem	362	301	487 242

Na terenie Białegostoku w 2022 r. funkcjonowały cztery warsztaty terapii zajęciowej, gdzie rehabilitacji poddawane były 123 osoby, w tym 116 niepełnosprawnych mieszkańców Białegostoku, przy czym 8 uczestników warsztatów zostało skreślonych z listy uczestników, w tym 2 z uwagi na podjęcie zatrudnienia.

Tabela Nr 26. Informacja o działających na terenie Miasta Białegostoku warsztatach terapii zajęciowej

Nazwa jednostki prowadzącej WTZ	Siedziba warsztatu (ul.)	Liczba uczestników	Rodzaj schorzeń i dysfunkcji uczestników warsztatu	Budżet w zł (środki PFRON)	Kwota dofinansowania wypłaconego przez MOPR ze środków PFRON (stan na 31.12.2022 r.)
Fundacja AC ul. Legionowa 14/16 lok. 104	Storczykowa 7	25	upośledzenie umysłowe, schorzenia współistniejące	647 400	578 998
Spółdzielnia SNB, ul. Kraszewskiego 26/2	Kraszewskiego 26/2	22	dysfunkcja narządu wzroku, schorzenia współistniejące	569 712	548 021
Caritas Archidiecezji Białostockiej	Knyszyńska 12a	40	upośledzenie umysłowe i inne	1 035 840	973 578

ul. Warszawska 32			przyczyny niepełnosprawności		
Stowarzyszenie „My Dla Innych” ul. Morelowa 23	Transportowa 4	30	choroby psychiczne, upośledzenie umysłowe, schorzenia współistniejące	776 880	767 938
Razem		117	X	3 029 832	2 868 535

Ponadto MOPR realizował pilotażowy program „Aktywny samorząd” finansowany ze środków PFRON i do dnia 31 sierpnia 2022 r. przyjmował wnioski dotyczące udziału w Module I ww. programu w następujących obszarach:

Obszar A - likwidacja bariery transportowej:

Zadanie 1 - pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu dla osób niepełnosprawnych do 16 roku życia lub ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności z dysfunkcją narządu ruchu,

Zadanie 2 - pomoc w uzyskaniu prawa jazdy dla osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności z dysfunkcją narządu ruchu,

Zadanie 3 - pomoc w uzyskaniu prawa jazdy dla osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności z dysfunkcją narządu słuchu w stopniu wymagającym korzystania z usług tłumacza języka migowego,

Zadanie 4 - pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu dla osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności z dysfunkcją narządu słuchu.

Obszar B - likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:

Zadanie 1 - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania dla osób niepełnosprawnych do 16 roku życia lub ze znacznym stopniem niepełnosprawności z dysfunkcją narządu wzroku lub obu kończyn górnych,

Zadanie 2 - dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania,

Zadanie 3 - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania dla osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności z dysfunkcją narządu wzroku,

Zadanie 4 - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania dla osób niepełnosprawnych do 16 roku życia lub ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności z dysfunkcją narządu słuchu i trudnościami w komunikowaniu się za pomocą mowy,

Zadanie 5 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego, zakupionego w ramach programu dla osób niepełnosprawnych do 16 roku życia lub ze znacznym stopniem niepełnosprawności.

Obszar C - likwidacja barier w poruszaniu się:

Zadanie 1 - pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym dla osób niepełnosprawnych do 16 roku życia lub ze znacznym stopniem niepełnosprawności z dysfunkcją uniemożliwiającą samodzielne poruszanie się za pomocą wózka inwalidzkiego o napędzie ręcznym,

Zadanie 2 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym dla osób niepełnosprawnych do 16 roku życia lub ze znacznym stopniem niepełnosprawności,

Zadanie 3 - pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne (co najmniej na III poziomie jakości) dla osób ze stopniem niepełnosprawności,

Zadanie 4 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne (co najmniej na III poziomie jakości) dla osób ze stopniem niepełnosprawności,

Zadanie 5 - pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego dla osób niepełnosprawnych do 16 roku życia lub ze znacznym stopniem niepełnosprawności z dysfunkcją narządu ruchu powodującą problemy w samodzielnym przemieszczaniu się.

W ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd” wpłynęło 148 wniosków, z czego 116 zostało pozytywnie zweryfikowanych pod względem formalnym i przeznaczonych do dofinansowania; 1 wniosek oczekuje na weryfikację, 19 wniosków zostało zweryfikowanych negatywnie pod względem formalnym, 12 wniosków zostało wycofanych. Zawarto 113 umów dofinansowania na kwotę 1 003 775 zł.

Ośrodek na realizację programu otrzymał środki finansowe PFRON w łącznej wysokości 1 016 420 zł.

Zakończenie realizacji zadania dla wniosków złożonych w 2022 r., zgodnie z dokumentami programowymi obowiązującymi realizatorów pilotażowego programu „Aktywny samorząd”, nastąpi do 15 kwietnia 2023 r.

W grudniu 2022 r. MOPR przystąpił do realizacji Modułu I programu „Pomoc obywatelom Ukrainy z niepełnosprawnością” finansowanego ze środków PFRON, w ramach którego udziela się pomocy finansowej w formie świadczenia na sfinansowanie wymaganego udziału własnego w zakupie lub naprawie wyrobów medycznych wydawanych na zlecenie. O świadczenia mogą ubiegać się obywatele Ukrainy z niepełnosprawnością przebywający w Białymstoku w związku z konfliktem zbrojnym na terenie Ukrainy, spełniający łącznie następujące warunki:

1. ich pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznany za legalny, na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy,
2. posiadają, w przypadku osób pełnoletnich, dokument potwierdzający I lub II stopień niepełnosprawności, wydany w ramach ukraińskiego systemu orzekania o niepełnosprawności, a odnośnie osób małoletnich dokument potwierdzający I lub II stopień niepełnosprawności, wydany w ramach ukraińskiego systemu orzekania o niepełnosprawności, a w przypadku jego braku przedstawia oświadczenie lub oświadczenie opiekuna o jego posiadaniu.

W ramach Modułu I programu „Pomoc obywatelom Ukrainy z niepełnosprawnością” wpłynęły dotychczas 2 wnioski o udzielenie świadczenia. Wnioski zostały rozpatrzone pozytywnie. Kwota przyznanych i wypłaconych świadczeń wyniosła łącznie 102 zł. Ośrodek na realizację programu otrzymał środki finansowe PFRON w wysokości 10 000 zł. Rozliczenie realizacji programu nastąpi do dnia 31 stycznia 2024 r.

VII. ŚWIADCZENIA RODZINNE, POMOC Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO, ŚWIADCZENIE WYCHOWAWCZE, DODATKI MIESZKANIOWE, INNE DODATKI

1. Świadczenia rodzinne

Kryterium dochodowe do świadczeń rodzinnych wynosi 674 zł na osobę w rodzinie, natomiast w rodzinie, w której jest dziecko niepełnosprawne - 764 zł na osobę w rodzinie.

Zasiłek rodzinny na dziecko wypłacany jest w wysokości:

- do 5 lat - 95 zł,
- powyżej 5 lat do 18 lat - 124 zł,
- powyżej 18 lat - 135 zł.

W 2022 r. przyjęto 11 480 wniosków o świadczenia rodzinne, wydano 14 104 decyzje dla 8 959 rodzin.

Tabela Nr 27. Realizacja świadczeń rodzinnych

L.p.	Wyszczególnienie	Kwota wydatków (w zł)	Liczba świadczeń
1.	Zasiłki rodzinne	9 369 204	83 923
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych, z tego z tytułu:	4 885 634	41 513
2.1.	urodzenia dziecka	372 154	568
2.2.	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	623 105	1 704
2.3.	samotnego wychowywania dziecka	942 990	4 868
2.4.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	962 698	9 295
2.5.	rozpoczęcia roku szkolnego	451 770	8 308
2.6.	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	14 901	172
2.7.	wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1 518 016	16 598
3.	Zasiłki rodzinne z dodatkami (w.1 + w.2)	14 254 838	125 436
4.	Zasiłki pielęgnacyjne	15 961 076	74 040
5.	Świadczenia pielęgnacyjne	37 172 631	17 643
6.	Specjalne zasiłki opiekuńcze	375 939	612
7.	Zasiłki dla opiekuna	189 565	306
8.	Świadczenia opiekuńcze (w.4 + w.5 + w.6 + w.7)	53 699 211	92 601
9.	Razem (w.3 + w.8)	67 954 049	218 037
10.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	1 370 000	1 370
11.	Świadczenie rodzicielskie	5 026 801	5 515
12.	Razem świadczenia rodzinne	74 350 850	224 922
13.	Jednorazowe świadczenie „Za życiem”	152 000	38
14.	Składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, z tego:	7 315 586	13 262

14.1	na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników	31 354	299
15.	Składki na ubezpieczenia zdrowotne	1 315 041	7 365
	Razem	83 133 477	245 587

Dział Świadczeń Rodzinnych MOPR, zgodnie z Uchwałą nr XLII/463/05 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 30 maja 2005 r., w 2022 r. wypłacił podwyższony dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka 536 rodzinom w liczbie 568 świadczeń, na kwotę 186 077 zł.

Zgodnie z art. 21 ust. 1 pkt 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych w przypadku ustalenia, że mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego wojewoda wydaje decyzję przyznającą świadczenia rodzinne, które wypłaca organ właściwy. W 2022 r. w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego wypłacono 2 710 świadczeń, na kwotę 1 288 786 zł.

Dokonano zwrotu nienależnie pobranych świadczeń w wysokości 415 079 zł.

2. Świadczenie wychowawcze – Program „Rodzina 500+”

Świadczenie wychowawcze przysługuje w wysokości 500 zł miesięcznie na każde dziecko do ukończenia 18 roku życia, bez względu na dochód osiągnięty w rodzinie.

W 2022 r. wydano 198 informacji przyznających świadczenie z programu „Rodzina 500+”, skorzystało 32 525 rodzin na 50 690 dzieci.

Tabela Nr 28. Świadczenie wychowawcze - Program „Rodzina 500+”

Wyszczególnienie	Kwota wydatków (w zł)	Liczba świadczeń
Świadczenie wychowawcze	128 785 032	258 408

W 2022 r. w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego:

- wypłacono 4 695 świadczeń na kwotę 2 252 416 zł,
- dokonano zwrotu nienależnie pobranych świadczeń w wysokości 317 570 zł.

3. Świadczenie „Dobry Start”

Rządowy Program „Dobry Start” od 2021 r. realizuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych. MOPR w 2022 r. nie wydał informacji przyznających. Dokonano zwrotu nienależnie pobranych świadczeń w wysokości 428 zł.

4. Fundusz alimentacyjny i dłużnicy alimentacyjni

4.1. Fundusz alimentacyjny

W 2022 r. przyjęto 1 206 wniosków o przyznanie świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Wydano 1 632 decyzje dla 816 rodzin, w których było 1 278 osób uprawnionych do tych świadczeń. W 2022 r. dokonano zwrotu nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego na kwotę 95 492 zł.

Tabela Nr 29. Fundusz alimentacyjny

Wyszczególnienie	Kwota wydatków (w zł)	Liczba świadczeń
Fundusz alimentacyjny	6 752 237	15 097

4.2. Dłużnicy alimentacyjni

W 2022 r. dokonano zwrotu przez dłużników alimentacyjnych należności z tytułu:

- wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego - 3 599 342 zł (w tym odsetki 1 793 117 zł),
- wypłaconej zaliczki alimentacyjnej - 159 083 zł.

Tabela Nr 30. Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych

Wyszczególnienie	Liczba podjętych działań	Liczba podjętych działań, które doprowadziły do wzrostu ściągальności należności wymienionych w art. 28 ust. 1 pkt 1-4 ustawy
Przeprowadzone przez organ właściwy dłużnika wywiady alimentacyjne oraz odebrane oświadczenia majątkowe	279	82

Przekazanie komornikowi sądowemu informacji mających wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, pochodzących z wywiadu alimentacyjnego oraz z oświadczenia majątkowego	260	54
Zobowiązanie dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się w urzędzie pracy jako bezrobotny albo poszukujący pracy	53	12
Poinformowanie powiatowego urzędu pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego	99	X
Wszczęcie postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	109	18
Wydanie decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	59	5
Wydanie decyzji o umorzeniu postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, w tym:	69	X
na podstawie art. 5 ust. 3a ustawy	23	X
Złożenie wniosku o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 Kodeksu karnego	69	7
Skierowanie wniosku o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego	24	4
Skierowanie do starosty wniosku o uchylenie decyzji o zatrzymaniu prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego	23	X
Przekazanie informacji gospodarczej do biur informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy, w przypadku powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy	702	X

5. Dodatki mieszkaniowe

Dodatek mieszkaniowy przyznawano na podstawie ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (na wniosek osoby uprawnionej) w drodze decyzji administracyjnej na okres 6 miesięcy, licząc od pierwszego dnia miesiąca następującego po dniu złożenia wniosku.

W 2022 r. złożono 7 811 wniosków o przyznanie dodatku mieszkaniowego, wydano 8 133 decyzje w sprawie dodatku 4 315 rodzinom.

Przeprowadzono 759 rodzinnych wywiadów środowiskowych, w wyniku których wydano:

- 692 decyzje przyznające dodatek mieszkaniowy,
- 39 decyzji odmownych,
- 28 postanowień w sprawie umorzenia postępowania.

Środki wydatkowane na wypłatę dodatków mieszkaniowych wyniosły 11 951 375 zł.

Tabela Nr 31. Realizacja dodatków mieszkaniowych

Wyszczególnienie zarządców mieszkań	Kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych	Liczba dodatków mieszkaniowych	Średnia kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych
Komunalne	4 224 186	12 554	336,48
Spółdzielcze	4 343 357	16 450	264,03
Wspólnoty mieszkaniowe	1 829 409	7 034	260,08
Prywatne	229 647	510	450,29
TBS	1 083 893	3 274	331,06
Inne	240 882	762	316,12
Razem	11 951 374	40 584	294,48

6. Dodatki energetyczne

Odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej tj. osobie, której przyznano dodatek mieszkaniowy w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy o dodatkach mieszkaniowych, która jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym i zamieszkuje w miejscu dostarczania energii elektrycznej przysługuje dodatek energetyczny. Dodatek energetyczny przyznaje wójt, burmistrz lub prezydent miasta, w drodze decyzji, na wniosek odbiorcy wrażliwego energii elektrycznej.

W Białymstoku dodatek energetyczny wypłaca MOPR.

W 2022 r. złożono 232 wnioski o przyznanie dodatku energetycznego, pomoc wypłacono 1 333 rodzinom.

Tabela Nr 32. Realizacja dodatków energetycznych

Wyszczególnienie	Kwota wydatków (w zł)	Liczba świadczeń
Dodatek energetyczny odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej	58 064	3 943

7. Program osłonowy

Uchwałą Nr XLI/606/21 Rady Miasta Białystok z dnia 16 sierpnia 2021 r. przyjęto gminny program osłonowy w zakresie zmniejszenie wydatków mieszkańców Miasta Białegostoku z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Pomoc finansowa osobom spełniającym kryteria przyznawana była w formie świadczenia pieniężnego w wysokości 50% należnej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, zbieranymi w sposób selektywny.

W 2022 r. złożono 1 809 wniosków o przyznanie dodatku osłonowego, wydano 1 695 decyzji przyznających dodatek osłonowy i 119 odmawiających.

Tabela Nr 33. Realizacja dodatku osłonowego

Wyszczególnienie	Kwota wydatków (w zł)	Liczba świadczeń
Dodatek osłonowy	222 446	9 669

8. Dodatek węglowy

Wypłatę dodatku węglowego realizowano w ramach zadania zleconego gminie zgodnie z ustawą z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym. Dodatek węglowy wypłacono osobom w gospodarstwie domowym, w przypadku, gdy głównym źródłem ogrzewania gospodarstwa domowego jest kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane paliwami stałymi, wpisane lub zgłoszone do centralnej ewidencji emisyjności budynków. Zadanie finansowane było z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

Przyjęto 6 165 wniosków o przyznanie dodatku węglowego. W sprawie dodatku węglowego wydano 4 786 informacji przyznających świadczenie oraz 701 decyzji (wysokość dodatku węglowego - 3 000 zł).

Tabela Nr 34. Realizacja dodatku węglowego

Wyszczególnienie	Kwota wydatków (w zł)	Liczba świadczeń
Dodatek węglowy	14 169 000	4 723

9. Dodatki dla gospodarstw domowych

Zadanie zlecone gminie ustawą z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw, która reguluje zasady i tryb przyznawania, wypłacania oraz wysokość dodatku dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła. Zadanie finansowane było z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

W 2022 r. przyjęto 2 821 wniosków o przyznanie dodatku dla gospodarstw domowych. Wydano 2 090 informacji przyznających oraz 410 decyzji w sprawie dodatku dla gospodarstw domowych.

Tabela Nr 35. Realizacja dodatku dla gospodarstw domowych

Wyszczególnienie	Kwota wydatków (w zł)	Liczba świadczeń
Dodatek dla gospodarstw domowych	2 927 000	2 082

10. Dodatek osłonowy

Zadanie zlecone gminie ustawą z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym, który ma zniwelować rosnące ceny energii, gazu i żywności.

Zgodnie z art. 2 ust. 5 i ust. 6 ustawy o dodatku osłonowym, dodatek osłonowy wynosił rocznie:

- 1) 400 zł dla gospodarstwa domowego jednoosobowego,
- 2) 600 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 3 osób,
- 3) 850 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z 4 do 5 osób,
- 4) 1 150 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej 6 osób.

Dodatek osłonowy, w przypadku, gdy głównym źródłem ogrzewania gospodarstwa domowego jest kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane węglem lub paliwami węglowodopodnymi, zgłoszone do centralnej ewidencji

emisyjności budynków, o której mowa w art. 27a ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności, wynosił rocznie:

- 1) 500 zł dla gospodarstwa domowego jednoosobowego,
- 2) 750 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 3 osób,
- 3) 1062,50 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z 4 do 5 osób,
- 4) 1437,50 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej 6 osób.

Tabela Nr 36. Realizacja dodatku osłonowego

Wyszczególnienie	Kwota wydatków (w zł)	Liczba świadczeń
Dodatek osłonowy	13 885 984	34 064

W 2022 r. wypłacono dodatek osłonowy 25 170 gospodarstwom domowym. W sprawie dodatku osłonowego przyjęto 27 585 wniosków, wydano 25 245 informacji przyznających oraz 1 986 decyzji.

VIII. POMOC MATERIALNA O CHARAKTERZE SOCJALNYM

Zadanie udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Miasta Białystok od dnia 1 sierpnia 2019 r. zostało powierzone Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Rodzinie w Białymstoku.

Pomoc materialna o charakterze socjalnym w formie stypendium szkolnego i zasiłku szkolnego przysługuje zamieszkałym na terenie Miasta Białystok:

- uczniom szkół publicznych, niepublicznych i niepublicznych szkół artystycznych o uprawnieniach publicznych szkół artystycznych oraz słuchaczom kolegiów pracowników służb społecznych - do czasu ukończenia kształcenia, nie dłużej jednak niż do ukończenia 24 roku życia,
- wychowankom publicznych i niepublicznych ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych - do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki.

O stypendium szkolne może ubiegać się uczeń, jeżeli spełnia łącznie poniższe warunki:

- miesięczna wysokość dochodu na osobę w rodzinie ucznia nie jest większa niż kwota, o której mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej (w 2022 r. kwota ta wynosiła 600 zł),
- jego miejscem zamieszkania jest Miasto Białystok.

Wysokość stypendium szkolnego ustalana jest indywidualnie dla każdego ucznia znajdującego się w trudnej sytuacji materialnej wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie, w szczególności, gdy w rodzinie tej występuje bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe. Miesięczną wysokość stypendium szkolnego ustala się w oparciu o dochody na osobę w rodzinie ucznia mieszczące się przedziałach dochodowych:

- dochód do 420 zł - wysokość stypendium wynosi od 167,40 zł do 179,80 zł,
- dochód powyżej 420 zł do 480 zł - wysokość stypendium wynosi od 130,20 zł do 142,60 zł,
- dochód powyżej 480 zł do 600 zł - wysokość stypendium wynosi od 99,20 zł do 111,60 zł.

Stypendium szkolne było realizowane w postaci całkowitego lub częściowego pokrycia kosztów poniesionych wydatków, do kwoty przyznanego w decyzji stypendium szkolnego, na podstawie złożonych dokumentów potwierdzających ich poniesienie przez wnioskodawcę lub pełnoletniego ucznia.

Zasiłek szkolny może być przyznany bez względu na dochód uczniowi znajdującemu się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego (maksymalna wysokość zasiłku wynosi 620 zł).

Tabela Nr 37. Pomoc materialna o charakterze socjalnym

Forma pomocy	Liczba uczniów, którym wypłacono świadczenie	Kwota świadczeń (w zł)
Stypendium szkolne	527 (I-VI 2022) 427 (IX-XII 2022)	631 483
Zasiłek szkolny	11	6 820

IX. ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE DLA POSIADACZY KARTY POLAKA

Na podstawie ustawy o Karcie Polaka cudzoziemcowi, który wystąpi do wojewody z wnioskiem o udzielenie zezwolenia na pobyt stały z tytułu posiadania Karty Polaka, na jego wniosek, może być przyznane świadczenie pieniężne przeznaczone na pokrycie kosztów zagospodarowania i bieżącego utrzymania w Rzeczypospolitej Polskiej. Świadczenie pieniężne na okres do 9 miesięcy przyznaje wojewoda właściwy do przyjęcia wniosku. Wypłaty świadczenia dokonuje w okresach miesięcznych starosta wskazany przez wojewodę w decyzji przyznającej świadczenie pieniężne jako właściwy ze względu na miejsce pobytu osoby uprawnionej

na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Jest to zadanie z zakresu administracji rządowej, przy czym do jego realizacji w Mieście Białystok został wyznaczony MOPR.

Tabela Nr 38. Świadczenia pieniężne dla posiadaczy Karty Polaka

Forma pomocy	Liczba osób/rodzin	Liczba osób w rodzinach	Kwota świadczeń w zł
Świadczenie pieniężne dla posiadaczy Karty Polaka	188	240	1 506 630

X. ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE NA PODSTAWIE USTAWY O REPATRIACJI

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie wypłaca repatriantom świadczenia na pokrycie kosztów przejazdu, pomoc na zagospodarowanie i bieżące utrzymanie, poniesionych w związku z osiedleniem się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W 2022 r. udzielono pomocy 1 rodzinie (2 osoby) na kwotę 27 637 zł.

XI. WSPARCIE ZE WZGLĘDU NA STAN EPIDEMII / ZAGROŻENIA EPIDEMICZNEGO

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku w 2022 r. podejmował szereg działań wynikających z konieczności zapewnienia pomocy osobom objętym kwarantanną domową oraz osobom starszym, samotnym, chorym i niepełnosprawnym, które - ze względu na stan epidemii, a następnie zagrożenia epidemicznego SARS-CoV-2 - nie mogły zabezpieczyć podstawowych potrzeb życiowych.

Poza przyznawaniem świadczeń z pomocy społecznej, w tym w formie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, MOPR realizował Program „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2022 (Moduł I i II).

Celem Programu było zapewnienie usługi wsparcia seniorom w wieku 65 lat i więcej poprzez świadczenie usług wynikających z rozeznanych potrzeb oraz poprawa bezpieczeństwa i możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych przez dostęp do tzw. „opieki na odległość”.

W ramach Programu zapewniono seniorom Miasta Białegostoku w wieku 65 lat i więcej usługę wsparcia w codziennym funkcjonowaniu (Moduł I) oraz wyposażono w tzw. „opaskę bezpieczeństwa” połączoną z usługą całodobowej opieki na odległość przez centrum monitoringu (Moduł II).

W ramach Modułu I zrealizowano usługi wsparcia, które obejmowały głównie zakup i dostarczenie do domu osoby starszej artykułów spożywczych, ciepłych posiłków, środków higieny osobistej oraz leków. Zgodnie z zasadami Programu koszty zakupów pokrywał senior. Ponadto udzielono pomocy polegającej na: dostarczeniu paczki żywnościowej, umówieniu wizyty lekarskiej i wezwaniu karetki pogotowia, systematycznym (cotygodniowym) robieniu zakupów, pomocy w kąpieli, wstawieniu prania, umówieniu psychologa, pomocy w załatwieniu spraw urzędowych czy wynoszeniu śmieci. Pomoc seniorom świadczyło (bezpośrednio bądź pośrednio) 101 pracowników MOPR w Białymstoku oraz 5 wolontariuszy, z którymi Ośrodek zawarł porozumienia o wykonywaniu świadczeń wolontarystycznych.

Tabela 39. Pomoc udzielona w ramach Programu Korpus Wsparcia Seniorów na rok 2022 Moduł I

Liczba osób, które zgłosiły się do programu	Liczba zgłoszeń osób zarejestrowanych przez infolinię	Liczba zgłoszeń osób zarejestrowanych poza infolinią	Liczba osób, którym udzielono pomocy
535	22	513	237

W ramach Modułu II przeprowadzono rozeznanie potrzeb w zakresie wyposażenia seniorów w tzw. „opaskę bezpieczeństwa”. W oparciu o tę diagnozę zakupiono 624 opaski bezpieczeństwa (wyposażone m.in. w przycisk bezpieczeństwa, detektor upadku, lokalizator GPS, funkcję umożliwiającą komunikowanie się z centrum obsługi) oraz usługę teleopieki tj. całodobowej opieki na odległość nad seniorami przez centralę monitoringu. Bezpłatną usługę wsparcia w formie „opaski bezpieczeństwa” wraz z usługą teleopieki świadczone 659 zamieszkującym w Białymstoku seniorom w wieku 65 lat i więcej.

Dzięki „opiece na odległość” Seniorzy mieli poczucie, że w sytuacji nagłego zagrożenia, poprzez naciśnięcie przycisku alarmowego w opasce bezpieczeństwa, sygnał o niebezpieczeństwie zostanie przekazany do stale działającego centrum monitoringu. Dyspozytor centrum monitoringu podejmował działania celem udzielenia seniorowi pomocy adekwatnej do zdiagnozowanej sytuacji, np. zapewniając wsparcie emocjonalne przez telefon, prosząc o pomoc osobę bliską bądź wzywając służby ratunkowe. W trakcie realizacji Programu zgłoszenia przekazywane przez seniorów do centrum monitoringu w 26 przypadkach zakończyły się interwencją służb ratunkowych. Monitorowanie stanu zdrowia seniorów, zwłaszcza samotnych oraz - w razie potrzeby - szybkie reagowanie i powiadomienie osób bliskich i właściwych służb wzmacniały poczucie zaopiekowania. Ponadto osoby wskazane do kontaktu (najczęściej to były osoby bliskie seniorom) miały możliwość monitorowania stanu zdrowia osób starszych, nawet jeśli przebywały w odległym miejscu.

Program „Korpus Wsparcia Seniorów” wpisał się w działania Miasta Białystok w zakresie tworzenia starszym mieszkańcom miasta warunków do pełnego udziału w życiu społecznym.

Pozyskane na realizację Programu „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2022 środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 przyczyniły się do poszerzenia katalogu usług wsparcia dedykowanego osobom w wieku 65 lat i więcej.

XII. WSPÓŁPRACA MOPR Z INNYMI PODMIOTAMI

W celu zapewnienia pomocy osobom i rodzinom będącym w trudnej sytuacji życiowej MOPR współpracował z licznymi podmiotami, w tym organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi, a w szczególności z:

- Dziennym Domem Pomocy Społecznej w Białymstoku,
- Środowiskowymi Domami Samopomocy, Warsztatami Terapii Zajęciowej,
- Wojewódzkim i Powiatowym Urzędem Pracy w Białymstoku, doradcami zawodowymi, pracodawcami,
- Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, Kasą Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego,
- Zarządem Mienia Komunalnego,
- Centrum Aktywności Społecznej,
- Miejskim Zespołem ds. Orzekania o Niepełnosprawności,
- placówkami ochrony zdrowia, w tym z lekarzami rodzinnymi, pielęgniarkami środowiskowymi; poradniami zdrowia psychicznego, m.in. Ośrodkiem Psychiatrii i Psychoterapii Dzieci i Młodzieży „Eureka”,
- szkołami, przedszkolami i żłobkami,
- poradniami psychologiczno-pedagogicznymi,
- komisariatami Policji, Strażą Miejską w Białymstoku, sądami, kuratorami sądowymi,
- Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Izbą Wyrzeźwień, klubami abstynenckimi, poradniami i ośrodkami terapii, w tym m.in. Ośrodkiem Profilaktyki i Terapii dla Młodzieży i Dorosłych „ETAP”, Młodzieżowym Ośrodkiem Konsultacji i Terapii,
- Polskim Czerwonym Krzyżem, Polskim Komitetem Pomocy Społecznej, Caritas Archidiecezji Białostockiej, Prawosławnym Ośrodkiem Miłosierdzia Diecezji Białostocko-Gdańskiej „Eleos”,
- Stowarzyszeniem „My Dla Innych”, Stowarzyszeniem Wspierania Aktywności Niepełnosprawnych Intelktualnie „Aktywni”, Towarzystwem Przyjaciół Chorych „Hospicjum”, Stowarzyszeniem „Ku Dobrej Nadziei”, Stowarzyszeniem „Wiosna”, Stowarzyszeniem na rzecz rodziny i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym HOLOS, Stowarzyszeniem Pomocy Rodzinie „Droga”, Stowarzyszeniem Pomocy Rodzinie i Dzieciom „Szansa”, Stowarzyszeniem Bliżej Siebie Białystok-Eindhoven, Kościołem Zielonościątkowym „Zbór Dobra Nowina”, Centrum Pomocy Dzieciom Stowarzyszenia „Klanza”, Stowarzyszeniem Penitencjarnym „Patronat”, Spółdzielnią Socjalną „Sukurs”, Fundacją „Spe Salvi”, Fundacją „Dialog”, Fundacją „Sowelo”, Stowarzyszeniem na rzecz Rehabilitacji Psychiatrycznej i Klubem Pacjenta „Przystań”, Fundacją Aktywnej Rehabilitacji, Fundacją „Okno na Wschód”, Stowarzyszeniem Na Rzecz Rozwoju HEKTOR, Parafią pw. Bł. Bolesławy Lament, Parafią pw. Św. Rocha, Chrześcijańską Służbą Charytatywną,
- Ośrodkiem dla Uchodźców Urzędu do Spraw Cudzoziemców „Budowlani”,
- Uniwersytetem Trzeciego Wieku, Polskim Związkiem Emerytów i Rencistów.

Praktyki, współpraca z uczelniami

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku od wielu lat współpracuje z uczelniami w zakresie organizacji studenckich praktyk zawodowych. W 2022 r. praktyki studenckie odbywało w MOPR 10 osób: 7 studentów Wydziału Nauk o Edukacji Uniwersytetu w Białymstoku, kierunku Praca socjalna, 3 studentów kierunku Psychologia (2 z Niepaństwowej Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Białymstoku i 1 z Collegium Humanum Szkoła Główna Menadżerska w Warszawie).

Pracownicy MOPR wzięli udział w badaniach naukowych poprzez wypełnienie ankiet, które dotyczyły zagadnień związanych z pomocą społeczną oraz rolą asystenta rodziny.

Ponadto umożliwiono odbycie zajęć praktycznych 13 pielęgniarkom, które uczestniczyły w kursie kwalifikacyjnym w dziedzinie środowiska nauczania i wychowania dla pielęgniarek.

XIII. KADRA MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY RODZINIE W BIAŁYMSTOKU

Zatrudnienie

Na dzień 31.12.2022 r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku zatrudniał 428 osób, spośród których 160 to pracownicy socjalni. 6 pracowników MOPR (w tym 1 pracownik socjalny) przebywało na urloпах bezpłatnych i wychowawczych.

377 pracowników MOPR posiadało wykształcenie wyższe, 48 osoby - średnie, 2 osoby - zasadnicze zawodowe i 1 osoba - podstawowe. Specjalizację I stopnia w zawodzie pracownika socjalnego posiadało 37 osób (w tym 32 pracowników socjalnych), a specjalizację II stopnia - 16 osób (w tym 15 pracowników socjalnych).

Specjalizację z organizacji pomocy społecznej posiadały 32 osoby (w tym 7 pracowników socjalnych). W 2022 r. MOPR zorganizował staż dla 2 osób. W celu realizacji Programu „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2022 z 5 osobami zawarto porozumienia o wykonywaniu świadczeń wolontariatu.

Podnoszenie kwalifikacji pracowników i udział w konferencjach

Pracownicy MOPR brali udział w kursach specjalistycznych, szkoleniach i innych formach kształcenia, podnosząc kwalifikacje i nabywając umiejętności niezbędne do właściwego wykonywania zadań.

W roku sprawozdawczym 475 osób tj. 218 pracowników Ośrodka (niektórzy wzięli udział w kilku szkoleniach) uczestniczyło w 93 szkoleniach (w tym superwizja dla pracowników socjalnych - 22 osoby, superwizja dla pracowników Zespołu ds. Pieczy Zastępczej, w tym koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej - 12 osób, Dialog Motywacyjny z elementami superwizji dla pracowników Zespołu ds. Pieczy zastępczej - 17 osób, superwizja dla pracowników OIK - 11 osób, superwizja dla asystentów rodziny - 12 osób), a 25 osób wzięło udział w 7 konferencjach. Tematyka szkoleń dotyczyła m.in. pierwszej pomocy psychologicznej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, dodatków dla gospodarstw domowych, postępowania administracyjnego oraz prawa pracy.

XIV. PRZEPISY PRAWNE

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku zadania realizował w oparciu o wymienione akty prawne:

1. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2021 r. poz. 2268, z późn. zm.),
2. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2022 r. poz. 447, z późn. zm.),
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2021 r. poz. 1249),
4. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2022 r. poz. 615 z późn. zm.),
5. Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. z 2022 r. poz. 1205),
6. Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz.U. z 2021 r. poz. 2021, z późn. zm.),
7. Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz.U. z 2022 r. poz. 1385, z późn. zm.),
8. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2023 r. poz. 100, z późn. zm.),
9. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 2561, z późn. zm.),
10. Ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekuna (Dz.U. z 2020 r. poz. 1297, z późn. zm.),
11. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. z 2022 r. poz. 2123),
12. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 r. poz. 165),
13. Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2022 r. poz. 2000, z późn. zm.),
14. Ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz.U. z 2022 r. poz. 479, z późn. zm.),
15. Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U. z 2022 r. poz. 1577, z późn. zm.),
16. Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o Karcie Polaka (Dz.U. z 2023 r. poz. 192),
17. Ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (Dz.U. z 2022 r. poz. 1105),
18. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2022 r. poz. 2230),
19. Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem covid-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2021 r. poz. 2095, z późn. zm.),
20. Ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U z 2022 r. poz. 583 z późn. zm.),
21. Uchwała Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (M.P. z 2018 r. poz. 1007, z późn. zm.),
22. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Białegostoku na lata 2021-2030 przyjęta Uchwałą Nr XXXV/509/21 Rady Miasta Białystok z dnia z dnia 25 stycznia 2021 r.,
23. Program Pomocy Społecznej Miasta Białegostoku na lata 2021-2024 przyjęty Uchwałą Nr XXXII/486/20 Rady Miasta Białystok z dnia 23 listopada 2020 r.,
24. Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025 przyjęty uchwałą nr XXXII/482/20 Rady Miasta Białystok z dnia 23 listopada 2020 r.,
25. inne ustawy i przepisy wykonawcze.

XV. INFORMACJA O REALIZACJI PROGRAMU POMOCY SPOŁECZNEJ NA LATA 2021-2024

Tabela Nr 40. Zestawienie wartości wskaźników przyjętych w Programie

L.p.	Działanie	Wskaźnik	Wartość wskaźnika w 2021 r.	Wartość wskaźnika w 2022 r.	Wartość wskaźnika do końca realizacji Programu
1. ZASPOKOJENIE NIEZBĘDNYCH POTRZEB OSÓB I RODZIN W TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ					
	Zaspokojenie niezbędnych potrzeb osób i rodzin w trudnej sytuacji życiowej	Liczba osób i rodzin oraz osób w rodzinach, którym decyzją przyznano świadczenie z pomocy społecznej.	6 345	5 155	Spadek
		Liczba osób, którym przyznano pomoc społeczną w formie dożywiania.	8 836	6 721	Utrzymanie na zbliżonym poziomie
		Liczba osób i rodzin oraz osób w rodzinach, którym świadczone prace socjalne.	10 954	9 960	Utrzymanie na zbliżonym poziomie
		Liczba osób korzystających z interwencji kryzysowej i poradnictwa specjalistycznego, w szczególności prawnego, psychologicznego i rodzinnego.	1 495	2 175	Utrzymanie na zbliżonym poziomie
2. AKTYWIZACJA I REINTEGRACJA OSÓB I RODZIN W CELU ŻYCIOWEGO USAMODZIELNIENIA					
2.1	Pomoc osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym	Liczba osób uczestniczących w Centrum Integracji Społecznej/Klubie Integracji Społecznej.	54	75	Utrzymanie na zbliżonym poziomie
		Liczba osób, które w wyniku świadczenia pracy socjalnej uzyskały status osoby bezrobotnej bądź poszukującej pracy.	534	581	Utrzymanie na zbliżonym poziomie
		Liczba osób, które podjęły zatrudnienie w wyniku upowszechniania ofert pracy oraz informowania o wolnych miejscach pracy.	1 516	3 991	Wzrost
		Liczba osób przeszkolonych w ramach szkoleń indywidualnych i grupowych.	107	336	Utrzymanie na zbliżonym poziomie

		Liczba osób objętych usługami doradczymi (grupowymi i indywidualnymi).	494	676	Utrzymanie na zbliżonym poziomie
2.2	Pomoc osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością	Liczba osób bezdomnych, korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej.	414	484	Spadek/Utrzymanie na zbliżonym poziomie
		Liczba osób bezdomnych objętych pomocą streetworkerów.	214	247	Utrzymanie na zbliżonym poziomie
		Liczba miejsc schronienia.	285	291	Utrzymanie na zbliżonym poziomie
		Liczba zawartych (w danym roku) indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności.	13	7	Utrzymanie na zbliżonym poziomie
2.3	Pomoc osobom i rodzinom, w których występuje uzależnienie od alkoholu	Liczba porad udzielonych osobom nadużywającym alkoholu oraz współuzależnionym członkom rodzin w ramach punktów konsultacyjnych oraz punktów konsultacyjno-informacyjnych dla osób z problemami alkoholowymi.	2 122	2 407	Utrzymanie na zbliżonym poziomie
		Liczba wniosków skierowanych do MKRPA o leczenie osoby uzależnionej.	314	287	Utrzymanie na zbliżonym poziomie
		Liczba osób i rodzin objętych pomocą społeczną z uwagi na występujące uzależnienie od alkoholu.	251	211	Spadek
2.4	Pomoc cudzoziemcom	Liczba realizowanych indywidualnych programów integracji.	0 ¹	91	Utrzymanie na zbliżonym poziomie
		Liczba cudzoziemców korzystających z pomocy społecznej.	332	486	Utrzymanie na zbliżonym poziomie
		Liczba rodzin cudzoziemców, które otrzymały wsparcie w formie dopłaty do najmu mieszkania.	4	0	Utrzymanie na zbliżonym poziomie
2.5	Pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu	Liczba osób, którym udzielono pomocy po opuszczeniu zakładu karnego.	118	88	Utrzymanie na zbliżonym poziomie

¹ W 2021 r. realizacja IPI była zawieszona z uwagi na stan epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2

	do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	Liczba osób, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie, realizowany przez MOPR we współpracy z Aresztem Śledczym.	18 ²	22 ³	Utrzymanie na zbliżonym poziomie
		Liczba osób, które ukończyły program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc w rodzinie, realizowany przez MOPR we współpracy z Aresztem Śledczym.	7	13 ⁴	Utrzymanie na zbliżonym poziomie
3. WSPARCIE OSÓB CHORYCH, NIEPEŁNOSPRAWNYCH, STARSZYCH I SAMOTNYCH					
3.1	Pomoc osobom z zaburzeniami psychicznymi	Liczba osób skierowanych do środowiskowych domów samopomocy.	99	102	Utrzymanie na zbliżonym poziomie
		Liczba osób, które skorzystały z usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania.	9	8	Wzrost
		Liczba osób, które skorzystały z mieszkań adaptacyjnych i treningowych.	12	11	Utrzymanie na zbliżonym poziomie/wzrost
		Liczba osób objętych wsparciem w formie klubowej.	81	589	Utrzymanie na zbliżonym poziomie
3.2	Pomoc osobom potrzebującym wsparcia ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność	Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi w miejscu zamieszkania.	515	508	Wzrost
		Liczba osób, które skorzystały ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z chorobą Alzheimera.	10	10 ⁵	Utrzymanie na tym samym poziomie/wzrost
		Liczba mieszkańców Miasta Białegostoku umieszczonych w domów pomocy społecznej na terenie Miasta Białegostoku i innych powiatów.	157	164	Wzrost
		Liczba mieszkańców Miasta Białegostoku oczekujących na umieszczenie w domach pomocy społecznej.	77	114	Spadek
		Liczba osób objętych programem osłonowym w zakresie zmniejszenia wydatków poniesionych na leki.	1 888	1 766	Wzrost
		Liczba osób objętych programem osłonowym w zakresie zmniejszenia wydatków z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi.	536	867	Utrzymanie na zbliżonym poziomie

² W 2021 r. program realizowany był we współpracy z Zakładem Karnym w Białymstoku

³ W 2022 r. program realizowano bez współpracy z Zakładem Karnym w Białymstoku

⁴ W 2022 r. program realizowany bez współpracy z Zakładem Karnym w Białymstoku

⁵ Od 01.01.2022 r. Dom Pomocy Społecznej przy ul. Baranowickiej realizuje specjalistyczne usługi opiekuńcze

		Liczba osób objętych usługami asystenta osoby niepełnosprawnej.	171	857	Utrzymanie na zbliżonym poziomie/wzrost
		Liczba osób objętych usługami wolontariusza osoby niepełnosprawnej.	35	36	Utrzymanie na zbliżonym poziomie/wzrost
3.3	Pomoc osobom starszym i samotnym	Liczba osób uczestniczących w zajęciach zorganizowanych przez Kluby Seniora.	62	162	Utrzymanie na tym samym poziomie/wzrost
		Liczba programów/projektów skierowanych na aktywność międzypokoleniową.	5	2	Wzrost

4. POMOC RODZINOM PRZEŻYWAJĄCYM TRUDNOŚCI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE

	Pomoc rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze	Liczba rodzin objętych asystą rodzinną (w tym na wniosek pracownika socjalnego oraz zobowiązanych przez sąd).	240	255	Utrzymanie na zbliżonym poziomie
		Liczba osób uczestniczących w szkoleniach i warsztatach poszerzających kompetencje wychowawcze m.in. w „Szkole Dla Rodziców”.	27	57	Utrzymanie na zbliżonym poziomie/wzrost
		Liczba dzieci objętych opieką i wychowaniem w placówkach wsparcia dziennego.	514	520	Utrzymanie na zbliżonym poziomie
		Liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w grupach socjoterapeutycznych, Treningu Zastępowania Agresji, Treningu Umiejętności Społecznych w Ośrodku Interwencji Kryzysowej.	15	8	Utrzymanie na zbliżonym poziomie/wzrost
		Liczba osób korzystających z poradnictwa psychologicznego i pedagogicznego w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w sytuacji wystąpienia problemów opiekuńczo-wychowawczych.	110	148	Utrzymanie na zbliżonym poziomie

5. ORGANIZOWANIE SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ

	Organizowanie społeczności lokalnej	Liczba podmiotów podejmujących współpracę w organizowaniu społeczności lokalnej.	12	0	Utrzymanie na zbliżonym poziomie
		Liczba wydarzeń lokalnych.	3	0	Utrzymanie na zbliżonym poziomie

		Liczba wolontariuszy biorących udział w działaniach na rzecz organizowania społeczności lokalnej.	20	0	Utrzymanie na zbliżonym poziomie
--	--	---	----	---	----------------------------------

Na podstawie analizy wartości wskaźników należy uznać, że cele szczegółowe (zadania) Programu realizowane są na bieżąco.

